Влада – Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 39 (1539) ♦ Вівторок, 4 березня 1997року ♦ Ціна договірна

П'ятдесят на п'ятдесят. На користь суспільства

«Новий закон про вибори сприятиме формуванню громадянського суспільства в Україні, його політичній структуризації», — така думка Валерія Мішури, голови спеціальної тимчасової комісії з доопрацювання проекту закону про вибори.

На прес-конференції, яка відбулась 3 березня, зазначалося: попередній закон обслуговував кланові інтереси різних владних груп, а тому став об'єктивним гальмом. Отже, вважає секретар тимчасової комісії Віталій Шевченко: «Ми не повинні бути самогубцями, а маємо сприяти подальшому реформуванню суспільства».

Проект нового закону про вибори відкриває нові можливості подальшого зміцнення партій. Він значно спрощує процедуру виборів і враховує інтереси як різноманітних політичних сил, так і громадян України. Пропонується змішана виборча система, згідно з якою половину депутатів обиратимуть за партійними списками, а решту — за мажоритарною системою.

Нарада у Голови Верховної Ради України

Розпочинаючи нараду з головами постійних комісій та керівниками депутатських груп і фракцій, Олександр Мороз поінформував присутніх про зроблене Верховною Радою України за лютий — перший робочий місяць сьомої сесії. Загалом розглянуто 99 питань, прийнято 17 законів, ухвалено 39 постанов. Як законодавчі ініціативи народних депутатів розглянуто 44 питання.

Голова Верховної Ради України повідомив, що у березні плановано розглянути в пленарному режимі 52 питання, серед яких чимало законопроектів з економічного профілю. Зокрема, до порядку денного внесено проекти законів, що тісно пов'язані з прийняттям бюджету на 1997 рік. Це законопроекти з питань податкової політики та ін.

Учасники наради обговорили розклад засідань Верховної Ради на 4—7 та 12 і 14 березня. Як відомо, 11 березня відбудеться День уряду.

(Закінчення на 2-й стор.).

Речей достойних є багато...

А чи так уже й справді багато визнаних, популярних за межами України товарів нашої марки? Раніше знаменитими вважали «народний» автомобіль «Запорожець», електробритва «Харків», фотоапарат «Київ» і «Київський» торт... Літаки, авіамотори, танки або труби великого діаметру — особлива стаття. Пересічний громадянин, зупини його на вулиці, враз про це й не згадає. Але що назве абсолютно точно, то це пиво. Так-так, не дивуйтеся, як не дивуються сьогодні наші співвітчизники, які роз'їжджають близьким і далеким зарубіжжям. Етикетка «Оболонь» стає непоганою візитною карткою. Дрібниця? Та як сказати... Про секрети оболонського пива читайте на 11-й стор.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Спрямовані в небо

Визнання України світовим космічним співтовариством космічною державою — головний підсумок діяльності Національного космічного агентства України (НКАУ), яке відзначило 5-ту річницю свого створення.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в прес-службі НКАУ, Україною укладено угоди про співробітництво в космічній галузі з 10 державами світу. Українські підприємства беруть активну участь у здійсненні найбільших міжнародних космічних проектів: «Sea Launch», «Global star», «Shuttle-97», «Укрбалкомсат». Реалізовано національну наукову програму «Січ», в рамках якої створено однопунктну систему управління, прийому і передачі інформації із супутників; запущено супутник дистанційного зондування Землі «Січ»; українськими ракетами-носіями «Циклон» і «Зеніт» здійснено більш як 40 запусків космічних апаратів в інтересах зарубіжних замовників.

До літа — з «Чистими руками»

Проект указу Президента України про введення в дію програми "Чисті руки", можливо, буде підготовлено на початок літа, повідомив міністр юстиції Сергій Головатий.

Як передає «Інтерфакс-Україна», на прес-конференції він наголосив, що апарат міністерств і відомств, що залишився з радянських часів, є головним джерелом корупції у системі влади. Міністерство юстиції почало з себе, і в результаті перевірок в центральному та територіальному апаратах Мін'юсту виявлено факти зловживання і корупції.

На думку С. Головатого, в рамках програми «Чисті руки» слід створити "спеціалізований" орган на базі МВС і СБУ з боротьби з організованою злочинністю і корупцією. Програма вимагає зміщення акцентів у судовій практиці на тяжкі та особливо тяжкі злочини, а також злочини, пов'язані зі зловживаннями державних службовців.

Зустріч за зустріччю: у Німеччині, Канаді та США

Міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко відбуває сьогодні з офіційним візитом до Канади, після чого здійснить робочий візит у США.

Як повідомляє «Інтерфакс-Україна», під час візиту до Канади 5—6 березня він проведе переговори з прем'єрміністром Жаном Кретьєном, генерал-губернатором Ромео Ле Бланом, спікером сенату Жільда Мольгатом, міністром закордонних справ Ллойдом Ексуорсі. Г. Удовенко також має намір зустрітися з представниками бізнесових кіл, Всесвітнього конгресу українців, відвідати торговельну палату Вінніпега.

7—9 березня український міністр відбуде до США, де заплановано його зустріч із держсекретарем США Мадлен Олбрайт. Дорогою до Канади Г. Удовенко зробить зупинку у Франкфурті-на-Майні, де зустрінеться зі статс-секретарем МЗС Німеччини фон Клетцем.

Березень. Учні повертаються за парти

Виплатити до 15 березня всім учителям області місячний заробіток пообіцяв на зустрічі з педагогічними працівниками голова Донецької облдержадміністрації Сергій Поляков. Решту боргу буде погашено протягом кількох місяців за спеціально складеними графіками. За два місяці поточного року міста і райони області на виплату зарплати освітянам отримали 11,5 мільйона гривень у вигляді позик і субвенцій, що дозволило скоротити заборгованість на чверть. Більшість страйкуючих педколективів прийняли рішення з 3 березня відновити роботу.

Нарада у Голови Верховної Ради України

(Початок на 1-й стор.).

Плідну дискусію було розгорнуто стосовно проекту закону про здійснення платежів на території України та порядок забезпечення податкових зобов'язань, прийнятого в першому читанні. Висловлено різні думки щодо його готовності, однак, за пропозицією Голови Верховної Ради, питання поставлено на розгляд в сесійному залі в другому читанні на 6 березня.

Упродовж тижня і наступних днів народні депутати розглянуть низку важливих питань: проект закону про податки на додану вартість (третє читання), проект закону про податок на доходи фізичних осіб (після доопрацювання), проект закону про Кабінет міністрів України (третє читання), проект закону про профілактику злочинності, проект закону про зброю (повторне перше читання), проект закону про вибори народних депутатів (нова редакція). До речі, народні депутати внесли пропозицію прийняти зміни до чинного закону про вибори, що не суперечить одне одному.

Учасники наради зійшлися на думці, що час вносити до порядку денного самої сесії уже підготовлений законопроект про державну підтримку засобів масової інформації.

Йшлося також про розгляд у Верховній Раді проекту закону про уповноваженого з прав людини, про заслуховування висновків тимчасової спеціальної Комісії з питань формування національного ринку енергоносіїв. Оскільки проблема дуже складна, дано доручення роздати відповідні документи усім народним депутатам для детального опрацювання.

На нараді висловлено міркування щодо посилення відповідальності і дисципліни народних депутатів під час роботи в комісіях та сесійному залі.

Обговорено інші питання законотворчої роботи.

Прес-служба Верховної Ради України.

Чим не природне прагнення лідерства?

Комерційному «Приватбанку» лише п'ять років. Однак, складається враження, що насправді він працює набагато довше —така помітна й результативна його діяльність. І святкуючи свій перший ювілей, може втішатися, що за показниками роботи та рівнем обслуговування і банківських технологій входить до п'ятірки провідних в Україні.

Напередодні голова правління «Приватбанку» Сергій Тигіпко зустрівся з журналістами. Йому було про що «звітувати». Банк не боїться кредитувати вітчизняне виробництво і сам бере участь у приватизації та розвитку підприємств багатьох базових галузей. «Ми йдемо за грошима, а не чекаємо, поки вони самі прийдуть, — сказав Сергій Тигіпко. — Це означає, що ідеями, послугами і пропозиціями стимулюємо ринкові перетворення в регіоні та Україні, а не чекаємо на чиюсь підтримку».

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

ВСЕ О БУХГАЛТЕРСКОМ УЧЕТЕ

АНОНС

Читайте в тижневику «Все про бухгалтерський облік» від 5 березня:

✔ Доходи та витрати підприємця — легальне маневрування;

✔ Реформація усіх видів сільськогосподарських підприємств та бухгалтерського обліку в них;

✔ Повний перелік законодавчих актів, якими керується митниця при розмитненні товарів;

✔ Штрафи, санкції, конфіскація майна за податкові порушення — роз'яснення Державної податкової адміністрації;

✔ Закордонні відрядження — відповіді на всі запитання дає начальник відділу ДПА м. Києва М. Малашок;

✔ Часи змінюють навіть бухгалтера — вважає Густав Водічка;

✔ На запитання читачів відповідає відомий економіст Олександр Кірш.

Передплатний індекс 33594.

У погоджувальних комісіях

Хай владі на місцях все буде ясно

Вранці 28 лютого (п'ятниця) тимчасова спеціальна комісія з доопрацювання законопроектів про самоврядну та виконавчу владу на місцях повернулася до статті 31 «Делегування повноважень районних і обласних рад відповідним місцевим державним адміністраціям» проекту закону «Про місцеві державні адміністрації». Приводом до дискусії стала поправка Президента: «Цю статтю вилучити. Жоден з її пунктів не може належати до повноважень обласних і районних рад відповідно до їх статусу, визначеного статтями 140, 141, 143 Конституції України. Це власні повноваження місцевих державних адміністрацій або спільні з органами місцевого самоврядування сіл, селищ, міст. Тому у якості саме таких повноважень їх має бути викладено у статтях 19—30 проекту».

Як бути: розпорошити 24 пункти по інших статтях, докорінно «перелопативши» документ? Чи одним реченням послатись на проект закону «Про місцеве самоврядування в Україні»? І рантом у суперечках народилася думка: «повноваження» для ради — це, по суті, «функції» виконавчого органу. Невже завадить детальніше розтлумачення? Особливо нашому суспільству, яке ще не має усталених традицій розмежування обов'язків владних органів на місцях, робить перші кроки в становленні самоврядності? Думки розділились. Вирішили поміркувати ще. Але більшість народних депутатів були переконані — деталізація не зашкодить. Хай владі в «глибинці» все буде ясно.

— Вважаю, нам саме потрібні докладність і чіткість, — сказав уповноважений депутатської групи «Незалежні» та Комісії Верховної Ради з питань базових галузей і соціально-економічного розвитку регіонів Анатолій Дронь. — Адже визначені тут основні напрями роботи, на мій погляд, полегшать взаємодію рад і адміністрацій на місцях.

Далі комісія аналізувала зауваження й пропозиції до четвертого, п'ятого, шостого розділів, заключних положень. Грунтовно зважували норми щодо відносин адміністрацій з Президентом, органами виконавчої влади та самоврядними структурами, об'єднаннями громадян, підприємствами і установами. Було докладно обговорено організацію і порядок, забезпечення діяльності та відповідальність адміністрацій і їх посадових та службових осіб тощо.

Дискусії були ділові, конструктивні.

— Хотів би відзначити, — наголосив заступник завідувача відділу правового та інформаційного забезпечення управління організаційної роботи і кадрової політики президентської адміністрації Степан Клебан, — зацікавленість кожного учасника обговорень у тому, щоб випрацювати найприйнятніші рішення. Це помітно було, коли всі з повною віддачею зосередились на пошуках оптимальних і конституційних шляхів формування місцевих бюджетів. У підсумку ми, здається, маємо цілком цивілізовану правову основу. Вона, як відомо, грунтується на тому, що виконавчі органи сільських, селищних і міських рад стають справжніми господарями своїх кошторисів. Ніхто не має права втручатися в їх складання й реалізацію. Навіть держава. Вона лише бере участь у формуванні місцевих бюджетів, сприяючи їх вирівнюванню, виходячи із забезпеченості мінімальних потреб, які гарантує громадянинові Конституція. Це добра базова правова норма. Хоча, мені здається, в законі про місцеве самоврядування можна було б чіткіше визначити механізм формування бюджетів, джерела доходів, порядок внесення змін і доповнень у затверджені радами кошториси...

Того дня народні депутати в доброму темпі попрацювали над зауваженнями й пропозиціями, що надійшли від суб'єктів законодавчої ініціативи після пленарного розгляду законопроекту, завершивши їх аналіз. Визначальним у дискусіях було зіставлення законопроектів про самоврядування і про держадміністрації. Якомога повніше їх узгодженість комісія вважає запорукою дієздатності цих надзвичайно важливих правових актів, які неспроста в депутатському корпусі вже нарекли малою Конституцією України.

Отже, проект закону «Про місцеві державні адміністрації» також майже готовий до другого сесійного читання на Верховній Раді.

Прес-служба Верховної Ради України. 28 лютого 1997 року.

Підсумок тижня

Лічити мішки легше, аніж носити

Схоже, минулий тиждень найпереконливіше за останній час довів: виборців не києм, то палицею намагаються привчити до думки про неминучість дострокових виборів парламенту. А коли не всього парламенту, то, принаймні, зміни його голови. Аргументи? Заява глави президентської адміністрації про рішучі дії глави держави у разі неприйняття Верховною Радою бюджету в березні. Потім, так би мовити, роз'яснення сказаного представником Президента Романом Безсмертним депутатам. Мовляв, нічого страшного для парламентаріїв глава держави не готує: укази видаватиме із законодавчо неврегульованих економічних питань і подаватиме в парламент свої проекти законів, і якщо їх не буде прийнято, набиратимуть чинності укази.

Це вже непрозорий натяк, що й без парламенту можна обійтися, він лише гальмує президентську вертикаль, яка рветься в бій і кидається на амбразуру... А вона, мовляв, і з урядом працює в цілковитому взаєморозумінні та довірі. Тільки-но Кабінет міністрів вирішив зміцнити керівництво Івано-Франківської області та клопотати про це перед Президентом, як глава держави вмить підписав указ про звільнення від обов'язків заступника глави облдержадміністрації, а наступним усунув і самого главу. Не просохло чорнило під цими указами, як Кабінет міністрів «вчасно відреагував», за словами помічника Президента з економічної політики Валерія Литвицького, на критику фінансово-економічного блоку уряду.

У Кабінеті відбулися зміни. Невідомо, чи на краще. Але дія — вочевидь! І її, цю дію, спричинено «стурбованістю Л. Кучми темпами економічних реформ». Отак. При цьому точаться нескінченні розмови про самого Павла Лазаренка, багато хто вже потирає руки. Створюється враження, що й справді Президент усе бачить і рішуче діє, поприс... змови, про які повідомляє преса.

Діють і «низи». Ну не можуть більше глави обласних адміністрацій терпіти головою парламенту Олександра Мороза. Отож уже ініціатива знизу: підписи збирають під вимогою його переобрання. Варто тільки законодавцям клюнути на цю наживку, на бюджеті, що його мала прийняти ВР, можна ставити хрест. Як і на самому парламенті! Але щоб приманка спрацювала, «рибалки» переконують: Мороз заважає прийняти бюджет на новій податковій основі, не організовує роботу парламенту так, щоб він...

Як болванчик, кнопку натискував, голосуючи за кота у мішку. От якби всі в єдиному пориві...

Але хто заважав урядові подати в парламент «у єдиному пориві» добротні законопроекти, спрямовані на реформування податкової системи, вчасно, а не після проекту бюджету. А те, що ці проекти потребують грунтовного доопрацювання, за яке взялася узгоджувальна комісія, намагаючись зробити неможливе, це факт. На жаль, у парламенті, судячи з роботи за тиждень, до результатів праці цієї комісії ставляться з певною часткою підозрілості. І це теж можна зрозуміти, бо узгоджувати, це означає все-таки іти на компроміс, і досягти його між членами комісії з різних фракцій та груп депутатського корпусу, а також представників уряду, безумовно, легше, аніж досягти такої самої згоди в сесійному залі. Зважаючи на результати тижня, треба сказати, що узгоджувальна робота має проводитися не тільки між представниками фракцій у цій комісії, а й у самих фракціях. Інакше зрушити з місця буде неможливо. І розмови про всенощну і сама всенощна вже не можуть радувати. Бо не такою має бути практика прийняття вирішальних документів. Багато хто, очевидно, намагаючись сумістити, так би мовити, приємне з корисним — виїзд в округ та участь у пленарних засіданнях — не вникає в суть законопроектів і внесених комісією змін і про всяк випадок, аби чого не вийшло, не голосує або голосує проти, вносить пропозиції та зауваження, що їх уже враховано. Все це лише затягує просування стежкою податкового реформування, яке не може тривати безкінечно. Можна зрозуміти Віктора Мусіяку, розчарування та апатію членів комісії через те, як їхню працю оцінюють колеги. Адже рахувати мішки завжди легше, аніж їх носити...

А може так тонко все розраховано, щоб коефіцієнт корисної дії законодавців не здавався таким високим, щоб і справді з'явилася змога регулювати указами економіку, а не законами. Тоді буде залізне алібі, мовляв, парламент мав би, але не зміг... А укази не можуть бути досконалі, отож нічого не візьмеш, коли щось і не так...

Очевидно, в цьому також є частка сірячинної правди. Ось приклад. Парламент минулого тижня мав ратифікувати угоду про грант на забезпечення ядерної безпеки Чорнобильської АЕС. Угоду укладено між ЄБРР, урядом України та ЧАЕС. Але через відсутність потрібної супроводжувальної інформації, яка дала б змогу парламентаріям прийняти свідоме рішення, ратифікацію відкладено до наступного тижня. Знято з обговорення угоду про японський грант між Україною і МБРР, умови якого, на думку депутатів, суперечать законодавству України. Питається, навіщо Кабмін вносить такий документ у парламент, заздалегідь знаючи, що його буде відхилено? А щодо першої з названих угод, то вже йдеться про те, що відмова ратифікувати її, за словами міністра екобезпеки Юрія Костенка, означатиме її анулювання. Підписана в Лондоні 12 листопада минулого року угода пов'язана з виконанням країнами «великої сімки» даних Україні зобов'язань щодо закриття ЧАЕС. Цей грант розміром 118,1 млн. ЕКЮ (близько 140 млн. доларів) має бути спрямовано на закупівлю обладнання для третього енергоблоку ЧАЕС, будівництво тимчасового сховища відпрацьованого ядерного палива, будівництво та оснащення заводу з переробки рідких радіоактивних відходів.

Як тут не зробити висновок про нерозторопність Верховної Ради, про те, що вона лише гальмує все, що тільки можна і навіть не можна. Але ж бо з 12 листопада минулого року депутатам можна було не тільки дати інформацію про цей грант і його умови, а й давно ратифікувати угоду... Не виносити його принаймні тоді, коли максимальної уваги законодавців потребує економічний блок.

Отак тонко і створюється видимість бурхливої діяльності і президентських, і урядових структур на тлі каравану законодавця, який начебто повільно рухається в пустелі. Але не в тиші він іде. Ату його! Крайній!

Світлана ПИСАРЕНКО.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ: СЬОМА СЕСІЯ ХРОНІКА ЗАКОНОТВОРЕННЯ

25 лютого 1997 року пленарне засідання Верховної Ради України розпочалося з оголошення депутатських запитів. Предметом серйозного обговорення став проект закону України про податок на доходи фізичних осіб, який було представлено на розгляд після доопрацювання спеціальною робочою групою з представників усіх фракцій і депутатських груп. Народні депутати висловлювали пропозиції щодо вдосконалення законопроекту, зокрема в частині диференційованого визначення ставок оподаткування доходів фізичних осіб, надання пільг окремим категоріям населення згідно із Законом України про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту. Наголошувалося на необхідності підвищення відповідальності посадових осіб за можливі порушення при визначенні кількісних показників оподаткування доходів громадян, а також важливості популяризації тексту закону з огляду на його термінологічну складність. У зв'язку з великою кількістю зауважень народні депутати відправили законопроект на доопрацювання з тим, щоб за тиждень повернутися до процедури повторного першого читання.

Таким, що не відповідає нормам Конституції України, зокрема статтям 42, 46, 92 Основного Закону, було визнано профільною комісією проект закону України про забезпечення розвитку вітчизняного підприємництва та збалансування доходів і видатків бюджету. Верховна Рада доручила Кабінету міністрів України доопрацювати законопроект і запропонувати відповідні зміни і доповнення до законів, що з ним кореспондуються, зокрема до закону України про особливості приватизації підприємств агропромислового комплексу, Закону України про приватизацію майна державних підприємств, Земельного кодексу України.

На вечірньому засіданні народні депутати розглянули проект закону України про податок на нерухоме майно (нерухомість). Депутати висловили пропозиції щодо норм неоподатковуваного мінімуму на нерухомість та сумніви щодо доцільності оподаткування майна підприємств. З огляду на важливість законопроекту та потребу у виваженому, всебічному його обговоренні прийнято рішення продовжити роботу над цим документом на ранковому засіданні сесії 26 лютого 1997 року.

* * *

Як і передбачалося, 26 лютого сесійне засідання Верховної Ради України розпочалося з голосування по проекту закону України про податок на нерухоме майно (нерухомість). Народні депутати прийняли законопроект, доопрацьований робочою групою з представників депутатських груп і фракцій, у першому читанні з урахуванням висловлених пропозицій.

Серйозні зауваження викликав проект закону України «Про поставки продукції для державних потреб». У результаті обговорення та наступного голосування його було відправлено на доопрацювання.

Народні депутати розглянули проект Закону України про ратифікацію угоди про японський грант (проект реформування державного сектора) між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку, що виступає від свого імені та як розпорядник коштів гранту, що надається Японією. Депутати погодилися з висновками базової комісії і проголосували за неприйнятність ратифікації угоди як такої, що не відповідає чинному законодавству України.

Тривале було обговорення проекту закону України про ратифікацію угоди про грант (Проект ядерної безпеки Чорнобильської АЕС) між Європейським банком реконструкції та розвитку як розпорядником коштів, наданих згідно з грантом з рахунку ядерної безпеки, урядом України та Чорнобильською атомною електростанцією.

З огляду на складність проблеми, що вимагає зваженої додаткової роботи над вивченням умов та механізму реалізації гранта, прийнято рішення уважно попрацювати в цьому напрямі у профільних комісіях і повернутися до розгляду зазначеного питання в сесійному режимі за тиждень.

Народні депутати ратифікували Угоду між урядом України та Бельгійсько-люксембурзьким економічним союзом про взаємне заохочення і захист інвестицій, Угоду між урядом України та урядом Ліванської Республіки про торгівлю та економічне співробітництво, Угоду між Україною та Королівством Нідерланди про сприяння та взаємний захист інвестицій.

Верховна Рада України прийняла в першому читанні проекти законів України про внесення змін і доповнень до Закону України «Про господарські товариства» (щодо підвищення рівня гарантій акціонерів у захисті їх прав) та про внесення змін і доповнень до Закону України «Про господарські товариства» (щодо врегулювання питання корпоративного управління відкритими акціонерними товариствами та вдосконалення порядку проведення загальних зборів акціонерів відкритих акціонерних товариств). Постановила: базовій комісії доопрацювати зазначені проекти з урахуванням пропозицій комісій та народних депутатів і подати їх на розгляд Верховної Ради України як об'єднаний проект на друге читання.

Після перерви народні депутати працювали в постійних комісіях.

* * *

27 лютого Верховна Рада України у другому читанні прийняла законопроект про внесення змін і доповнень до Закону «Про громадянство України». Комісії з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин доручено протягом двох тижнів підготувати його до третього читання.

Потім народні депутати обговорили та схвалили в першому читанні проект закону про внесення змін до Декрету Кабінету міністрів від 11 січня 1993 року «Про єдиний митний тариф України» (щодо преференційного та пільгового режиму), а також затвердили Національну програму екологічного оздоровлення басейну Дніпра та поліпшення якості питної води.

Цього ж дня розпочато розгляд у другому читанні проекту закону про податок на додану вартість, який визначає платників цього податку, об'єкти, базу та ставки оподаткування, перелік неоподатковуваних та звільнених від оподаткування оборотів, особливості оподаткування експортних та імпортних операцій, поняття податкової декларації, порядок обліку, звітування та внесення податку до бюджету. Постатейне голосування статей законопроекту буде продовжено завтра.

На пропозицію 45 народних депутатів Верховна Рада прийняла рішення внести до порядку денного наступного пленарного тижня питання про стан фінансування заробітної плати та утримання установ соціальної сфери відповідно до соціальних гарантій, встановлених Конституцією України, та про принципи бюджетного устрою.

* * *

Наступного дня Верховна Рада України, розглянувши подання Президента України, дала згоду на звільнення з посади голови Фонду державного майна України Юрія Єханурова, який призначається на посаду міністра економіки України.

Народні депутати продовжили розпочатий напередодні постатейний розгляд у другому читанні проекту закону України про податок на додану вартість. Предметом активного обговорення стали статті законопроекту, що визначають механізм відшкодування сум податку на додану вартість, а також пропозиції базової комісії щодо необхідності зарахування суми податку на додану вартість до державного бюджету. За тривалого обговорення народні депутати прийняли Закон України про податок на додану вартість у другому читанні, а ряд статей, зокрема 6.2.1, 6.2.6, 7.3.7, 7.5.1, 7.5.2, 7.5.3, 7.5.5 доручено доопрацювати базовій комісії з урахуванням висловлених зауважень і пропозицій для підготовки до третього читання.

Прес-служба Верховної Ради України.

3 березня 1997 року.

Чи піде середній клас за лібералами?

Поява у «дев'ятці» політичної ради при Президентові України Ліберальної партії, яка останнім часом перебувала в певній опозиції до виконавчої влади, на думку деяких оглядачів, продиктована насамперед прагненням не мати зайвих клопотів у ході передвиборчої кампанії. Проте перший крок до зближення з пропрезидентськими структурами ліберали зробили на V з'їзді народно-демократичного об'єднання «Нова Україна», на якому з вітальним словом до делегатів звернувся лідер ЛПУ Володимир Щербань.

Водночас ліберали продовжують брати участь у консультативній раді політичних партій при Верховній Раді.

У нещодавній заяві для преси Ліберальна партія підкреслила, що «поділяє стратегічний курс Президента». Проте водночас ліберали спробували дистанціюватися від відповідальності за нинішню соціально-економічну ситуацію: «Ми вважаємо неефективними чимало методів політики, що реалізується, внаслідок чого демократична трансформація українського суспільства і його вихід із кризового стану здійснюються вкрай повільно».

І хоча ЛПУ відповідальність за цей стан покладає на Кабінет міністрів, але зрозуміло, що уряд реалізує передусім вказівки Президента. Отож постійна своєрідна політична роздвоєність Ліберальної партії свідчить про деяке послаблення позицій і сил ЛПУ. Цю тезу опосередковано підтверджує і нещодавнє інтерв'ю Володимира Щербаня одному з київських оглядачів: «Мені потрібно було оговтатись після подій літа 1996 року. Але сьогодні я твердо знаю: крейсер ЛПУ вийшов на велику воду, його вже не кидатиме з боку на бік».

До речі, доволі скептично оцінює можливості Ліберальної партії лідер Руху. В інтерв'ю «Киевским ведомостям» В'ячеслав Чорновіл, зокрема, зауважив: «Страшенно переживаю за спад популярності Ліберальної партії... Вона могла протистояти у Донбасі комуністам. Опісля відходу від влади Щербаня у ній повний занепад».

Щоправда, нинішня ЛПУ кількісно переважає Рух і може сперечатися в рейтингових оцінках з комуністами та соціалістами — у її лавах нараховується понад 56 тисяч 600 чоловік. Варто зазначити і те, що особливо популярні на сході ліберали в інтелігенції, середнього і великого бізнесу. А це означає, що фінансове та ідеологічне забезпечення майбутньої передвиборчої кампанії лібералам буде забезпечено на високому рівні.

Уже нині ліберали готові делегувати своїх людей в урядові структури і «вказати Президентові, де були допущені помилки в економічній сфері». Водночас вони вважають, що необхідно розробити «загальнонаціональну економічну програму виходу України з кризи». Опору для себе вони бачать у середньому класі українського суспільства, який вважають носієм духовних цінностей, що «становлять основу об'єднувальної загальнонаціональної ідеї».

Саме тому Ліберальна партія заявила, що «бере на себе свою частку відповідальності за долю України, за її майбутнє».

Володимир КОРОЛЮК.

ДОБРИВА ПОСТАВЛЯТЬ, БОРГИ НЕ ПОГАСЯТЬ

Прем'єр-міністр Павло Лазаренко перебував на Івано-Франківщині і Миколаївщині.

Він провів нараду з керівниками Івано-Франківської обласної, районних державних адміністрацій, міськвиконкомів, сільськогосподарських органів області. Було обговорено питання підготовки до весняно-польових робіт.

Відповідаючи на запитання аграрників, глава уряду, зокрема, повідомив, що у березні-квітні всі поставки по фосфорних добривах буде виконано. Схему по давальницьких цукрових буряках відмінено, бо вона завела галузь у глухий кут. Павло Лазаренко також сказав, що компенсація за елітне насіння не надаватиметься. Давальницьку схему для виробництва спирту відмінено безповоротно. Прем'єр-міністр підтримав пропозиції про надання допомоги гірським і передгірським районам.

Перебуваючи з робочою поїздкою в Миколаївській області, Павло Лазаренко провів нараду з корабелами.

На нараді обговорювалися проблеми виходу галузі, яка могла б приносити прибутки для держави, із кризового стану. Тому, що заводи стали боржниками, посприяла недалекоглядність директорів при укладанні з зарубіжними фірмами контрактів, у яких не було передбачено інфляційних процесів. Відповідати за ці прорахунки доведеться, наголосив Павло Лазаренко, можливо, й власністю підприємств. Адже уряд сьогодні не має коштів, щоб погасити всі борги. Проте певна підтримка з його боку буде.

Як підкреслив Павло Лазаренко, урядом розглядатиметься питання пролонгування рішення про сплату податку на землю суднобудівними заводами. Крім цього, буде прокредитовано замовлення на 30 млн. гривень на побудову балкерів для Чорноморського морського пароплавства. Уряд шукатиме шляхи вирішення питань реструктуризації суднобудівних підприємств, передачі об'єктів соціальної сфери у відання міста.

На нараді з питань агропромислового комплексу Миколаївської області Павло Лазаренко охарактеризував як незадовільне матеріальне забезпечення цієї галузі перед початком весняно-польових робіт. Перший заступник голови облдержадміністрації Олексій Гаркуша поінформував, що область уклала державний контракт на 276 тисяч тонн зерна. Це становить 92 відсотки від завдання. В основному в доброму стані озимі, підготовлена техніка.

На знімку: Прем'єр-міністр Павло Лазаренко вітає Михайла Вишиванюка з призначенням на посаду голови Івано-Франківської облдержадміністрації.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Ринкові лабіринти і пошуки виходу із глухого кута

Міністерство статистики України оприлюднило інформацію щодо економічних підсумків минулого року та звіт про соціально-економічне становище України у січні цього року. Яким був для української економіки минулий рік? Якими є економічні тенденції нашого розвитку і що можна чекати від року нинішнього?

Розпочнемо аналіз із фінансового становища нашої економіки, який у кінцевому підсумку і свідчить про те, куди спрямований вектор економічного розвитку —на піднесення, стабілізацію чи на подальший занепад.

Фінансове становище економіки визначається трьома головними складовими: наповненістю державного бюджету та станом платіжного балансу, прибутками суб`єктів господарювання, грошовими доходами громадян. Узагальнено сукупність усіх фінансових ресурсів, тобто створеного національного багатства за певний період (рік, квартал) на рівні національної економіки — макрорівні — відображається через показник валового внутрішнього продукту (ВВП) та сальдо платіжного балансу.

Запропоновану Кабінетом міністрів державною програмою економічного і соціального розвитку України передбачалося, що у 1996 році валовий внутрішній продукт України зменшиться порівняно з 1995 роком лише на 1% і становитиме 74,7 млрд. гривень. У подальшому ця ж цифра знайшла своє відображення у програмі дій Кабінету міністрів, поданій до Верховної Ради України і схваленій нею у вересні 1995 року, та в Меморандумі економічних реформ на 1996 рік, направленому урядом до Міжнародного валютного фонду. Кабінетом міністрів було подано розрахунки доходної і видаткової частин Державного бюджету України, і Верховна Рада, спираючись на ці показники, прийняла закон про державний бюджет на 1996 рік. Загалом, виходячи із цього ключового параметру, мала будуватися вся економічна політика держави.

Фактично ж у 1996 році ВВП зменшився не на 1%, як передбачалось, а на 10%. Це значить, що фінансові ресурси, національне багатство, створене українською економікою, зменшились порівняно із 1995 роком не на 755 млн. гривень, а на 7 млрд. 547 млн. гривень.

Але ж доходи і видатки державного бюджету, бюджети областей, районів, міст, сіл, параметри державних, регіональних, галузевих програм, головні параметри економічної діяльності фірм і підприємств, баланс грошових доходів і видатків громадян, інші ключові пропорції української економіки були розраховані і спрогнозовані, виходячи із ключових макропоказників, заданих урядом у цілому для української економіки на 1996 рік. Як результат невідповідності намічених та реально досягнутих показників в Україні відбулося суттєве погіршення соціально-економічної ситуації, на що значною мірою також впливали невгамовна адміністративна сваволя «внизу» і безвідповідальність за прийняті рішення «вгорі». До головних із виявлених дисбалансів належать значне зростання від`ємного сальдо торговельного балансу та зовнішньої заборгованості країни, погіршення фінансового становища підприємств і зловживання в цій сфері, збільшення заборгованості з виплат заробітної плати, спад реальних доходів громадян. Відбулося подальше загострення кризи, звуження національного ринку, втрата довіри громадян до інститутів держави, економічної політики, проголошеної Президентом і урядом.

На жаль, досвід розгляду, прийняття й реалізації державних програм і державного бюджету свідчить про те, що всі попередні роки пропоноване залишалось далеким від реальності і негативно впливало на економічну ситуацію в Україні.

У головних політичних документах 1995 року, якими були звернення Президента України до Верховної Ради 4 квітня 1995 року і річна доповідь Президента Верховній Раді «Економіка України в 1994 році» передбачалося, що 1995 рік буде роком початку стабілізації, коли ВВП зменшиться не більш ніж на 5,7% при незначному спаді сільськогосподарського та промислового виробництва (відповідно, на 1,5% та 1,1%). Фактично ВВП впав на 11,8%, сільськогосподарське виробництво — на 5,6%, промислове — на 12%. Ситуація повторилася і в 1996 році. Намічалося: зменшення ВВП — 1%, ріст в аграрному секторі — на 0,2%, ріст у промисловому секторі — на 0,6%. А фактично спад ВВП — на 10%, спад в аграрному секторі — 9%, спад у промисловому — 5,1%.

На жаль, у січні й лютому цього року ситуація в цьому відношенні не тільки не поліпшилась, але й погіршилась. У поданому урядом до Верховної Ради і зробленому на новій податковій основі уточненому проекті державного бюджету на 1997 рік передбачено, що валовий внутрішній продукт у 1997 році збільшиться на 1,7%. Проте в січні цього року ВВП не зріс, а зменшився на 10,1%.

Дві головні негативні тенденції в соціально-економічному та політичному житті України —неприпустимо великий навіть для перехідної економіки спад обсягів ВВП і разюча невідповідність між величинами ключових макроекономічних показників, передбачених в урядових програмах, щорічних доповідях Президента, у законі про державний бюджет, в інших джерелах, що визначають економічну політику держави, продовжували діяти як у 1996-му, так і в нинішньому роках. В той же час сукупна дія цих двох тенденцій призводить не тільки до зменшення власних фінансових ресурсів, погіршення економічної кон`юнктури та ділової активності, спаду рівня життя громадян, а й до загострення існуючих економічних та соціальних диспропорцій.

Подивімося, як удалося забезпечити виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 1996 рік» в частині доходів Державного бюджету (табл. 1).

Таблиця 1. Виконання доходної частини державного бюджету України на 1996 рік.

млрд. гривень

Найменування доходів бюджету	Визначено законом	Фактично надійшло	Процент виконання
Податки на додану вартість	6,6	6,3	95,3
Прибуток підприємств	6,0	5,5	90,2
Прибутковий податок з громадян	2,4	2,6	109,2
Рентна плата за нафту та газ	2,6	1,9	70,9
Внески підприємств до Чорнобильського фонду	1,8	1,5	82,9
Надходження до Пенсійного фонду	7,3	7,0	95,7
Інші доходи	7,7	5,3	68,8
Усього доходів	34,4	30,1	87,6

Минулого року на порушення Закону України «Про Державний бюджет України на 1996 рік» доходну частину було виконано лише на 87,6%. Держава не отримала доходів у сумі 4,3 млрд. гривень, що і стало головною причиною катастрофічних затримок із виплатою пенсій, стипендій, заробітної плати вчителям, лікарям, військовим.

Значний вплив на економічне життя держави та її фінансове благополуччя має зовнішньоекономічна діяльність. На жаль, у 1996 році негативне сальдо торговельного балансу становило 4,2 млрд. доларів, тоді як у 1995 році ця цифра становила 1,2 млрд. доларів. Заборгованість підприємств за імпортну продукцію на 1.01.97 склала 2,2 млрд. доларів, а зовнішній державний борг України на цю ж дату становив 8 млрд. 839 млн. доларів, збільшившись за 1996 рік майже на мільярд.

Подивімося тепер на фінансові результати діяльності галузей народного господарства України (табл. 2).

Таблиця 2. Фінансові результати діяльності галузей народного господарства України за січень-листопад 1996 року.

(млрд. грн.)

Галузь	Валовий доход	Прибуток*	Рентабельність,%
Народне господарство,всього	107,0	12,4	12
Промисловість	72,2	6,2	9
Транспорт і зв`язок	15,6	3,3	31
Будівництво	6,2	0,7	12
Торгівля	2,6	0,2	2
Житлово-комунальне господарство	4,1	0,2	4

*Чистий прибуток підприємств галузі

Нинішня економічна політика уряду робить ключові галузі господарства України — промисловість, будівництво, торгівлю — низькорентабельними, хоч саме у цих галузях в умовах ринкової економіки мала б створюватися найбільша частка національного багатства. Якщо ж узяти аграрний сектор, то тут ситуація ще гірша. Понад дві третини господарств завершили свою діяльність зі збитками. Попередні дані про фінансово-господарську діяльність сільгосппідприємств за 1996 рік показують, що загальні збитки збільшилися до 1,4 млрд. грн. Рівень рентабельності від усієї діяльності аграрного сектора становить мінус 11,4 %. У січні—лютому цього року ситуація не поліпшилась.

За даними Міністерства статистики України, реальні грошові доходи громадян України зменшились у 1996 році порівняно із 1995 роком на 21,2%. У січні цього року порівняно із груднем минулого вони впали ще на 26%. Останнє не тільки призвело до подальшого зубожіння народу, але й звузило внутрішній ринок, негативно вплинуло на соціально-політичну ситуацію. В той же час, ще 11 жовтня 1994 року у своєму Зверненні до Верховної Ради України «Шляхом радикальних економічних реформ. Про основні засади економічної та соціальної політики» Президент України зазначив, що «усі заходи радикальної перебудови економічної системи мають одну-єдину спрямованість —рішуче переламати ситуацію на краще і на цій основі зупинити у найкоротший термін катастрофічне падіння життєвого рівня населення, запобігти масовому безробіттю, прогресуючому розпаду соціальної сфери».

Проте незрозуміло, чому ці висновки не приходили в голову авторам «реформаторських» моделей і розрахунків. Можливо, нашому суспільству пропонується «нове вбрання короля» з відомої казки? Бо те, що видається за продуману програму дій, найчастіше є безсистемною і непрофесіональною компіляцією на догоду політичній кон`юнктурі.

Виникає підозра, що люди, котрі предметно відповідають за розробку та реалізацію економічної політики держави, не реформатори, а навпаки, догматики, які ігнорують реалії життя.

За нинішніх умов такий підхід є не лише антинауковим і непрофесіональним, він є неприпустимим, оскільки загрожує національній безпеці України.

Більш того, після прийняття 28 червня минулого року Верховною Радою Конституції України у світі зросла довіра до нашої держави, яка не тільки законодавчо гарантувала права людини, але й проголосила створення рівних умов для всіх форм власності та господарювання. Було б аморально втратити цю довіру необгрунтованою економічною політикою, ключові параметри якої не підтверджуються реальним життям.

За останні роки жоден із державних бюджетів України не був виконаний. Це й не дивно з огляду на те, що в основу розробки проектів закладалися і продовжують закладатися хибні тенденції і неправильні ключові показники, що видаються за єдино вірні параметри економічної політики держави.

Сьогодні в Україні триває робота над державним бюджетом України на 1997 рік. Розмов із цього приводу ведеться багато. Проте фахівцям зрозуміло головне: якщо не будуть враховані помилки й уроки минулих років, то, незалежно від того, яким «пакетом» — «старим», «новим», «суперновим» —супроводжуватиметься черговий проект бюджету, реальний його вплив на економічні процеси в Україні буде лише негативним.

Останнім часом, перш за все завдяки зусиллям Національного банку України, вдалося стабілізувати курс української валюти. Проте стабільність та сила національної валюти визначаються насамперед економічною потужністю держави. Сила американського долара, німецької марки, японської єни — не тільки в політиці, яку проводять Федеральна резервна система США, Бундесбанк ФРН чи Центральний банк Японії. Сила цих валют у колосальному промислово-економічному потенціалі розвинених країн, у висококваліфікованих кадрах, високих технологіях, сучасній і, в той же час, реалістичній організації економічних процесів як на рівні окремої фірми, так і держави в цілому.

Сила нашої валюти та сила української економіки будуть залежати від того, наскільки ефективно діятиме українське виробництво, як розвиватиметься внутрішня конкуренція і національний ринок, як зростатимуть реальні доходи громадян, прибутки підприємств, надходження до державного бюджету, отже —наскільки реалістичною і обгрунтованою буде економічна політика України.

Віталій МЕЛЬНИЧУК,
кандидат економічних наук,
радник Голови Верховної Ради України.

Є що прочитати, є над чим подумати

Журнал «Трибуна» в номері, який щойно вийшов з друку, вміщує на першій сторінці портрет Прем`єр-міністра України Павла Лазаренка і зазначає: «Він прийшов з твердим бажанням працювати, забезпечити економіці керованість, суспільству — справедливість. За його плечима добрий життєвий досвід і серйозні знання. Головними його портретними рисами є колосальна працездатність, порядність та ще вірність слову... Головна виконавча особа відзначається не лише людською доблестю, мужністю, незалежністю думки, а й вмінням доводити справу до кінця, реалізовувати намічене». Тут же розміщено фрагменти Програми діяльності Кабінету міністрів.

У журналі подаються штрихи до портретів цікавих людей: президента Академії медичних наук, академіка О. Ф. Возіанова «У путь він рушив по крутій стежині, щоб сяяти зорею на вершині», прокурора Київської області М. О. Потебенька «Я будь-яку біду погоджусь перенести, та не погоджусь я заплямувати честі», головного редактора «Голосу України» С. М. Правденка «Треба в міру своїх скромних сил творити добро, аби для зла на землі залишилося бодай трохи менше місця», президента фірми «Мадонна» С. М. Савчука «З серцем чистим і хоробрим», члена-кореспондента НАН України, доктора медичних наук М. М. Сергієнка «Розум і душа сучасної офтальмології», директора Інституту бджільництва Л. І. Боднарчука «Грона любові, добра і сумління від покоління до покоління».

Під рубрикою «Актуальна тема» надруковано статті академіка, директора Інституту економіки НАН України І. І. Лукінова «Деякі аспекти реформування агропромислової галузі», кандидата юридичних наук В. В. Медведчука «Податки і ринок, або До питання про пріоритети», голови правління товариства «Знання» України А. І. Погребняка «Розширюємо міжнародні контакти».

Видатні вчені виступають з розробками самобутніх тем. Академік, директор Інституту філософії НАН України В. І. Шинкарук зі статтею «Формуймо Україну як культурно розвинену сучасну державу», доктор фізико-математичних наук, професор М. В. Курик — «Через екологію дитини — шлях до виживання людини», доктор технічних наук, професор С. П. Поляков — «Монументи науки двадцятого століття», доктор медичних наук, професор К. М. Синяк — «Інфекції та як їх здолати» та ін.

Друкуються рецепти «Лечебників» різних віків, добірки про ефективні лікарські рослини тощо.

Одне слово, в журналі є що прочитати, є над чим подумати.

Індекс «Трибуни» 74473. Передплата триває.

Як відродити виробництво?

ОДНОБІЧНА лібералізація зовнішньоекономічної діяльності — це головна причина деіндустріалізації країни. Наслідок — зубожіння населення, зростання злочинності та корупції і, отже, рух у прірву. Є єдина альтернатива лібералізації на нинішньому етапі розвитку України — це захист свого ринку та відродження виробництва України.

М.ПАВЛОВСЬКИЙ

Дім без фундаменту

Якщо порівняти розбудову ринкової системи в Україні та інших постсоціалістичних країнах із зведенням будинку, то це той випадок, коли почали з даху, затим перейшли на будівництво стін згори, а про фундамент забули.

Мало того, першим ідеологам реформ вдалося переконати наше суспільство в тому, що наш український дім стоятиме міцно навіть без свого фундаменту, був би лишень міцний фундамент у сусідів. Ще й нині переконують, що українському народові житиметься краще, якщо не розвивати власне виробництво, бо воно неконкурентоспроможне, а лібералізувати зовнішньоекономічну діяльність і завозити без обмежень продукцію іноземного виробництва.

ЧЕРЕЗ ілюзію багатства маємо загальносистемну кризу суспільства: 80% населення — за межею бідності, карколомне зростання зовнішньоекономічної заборгованості за нестримного спаду виробництва, перевагу смертності над народжуваністю і як не дуже далеку перспективу — значне скорочення населення України.

Із незрозумілих причин досягненням реформ чомусь вважається ступінь приватизації самої по собі. Хоча головною метою мало бути зростання — добробуту широких верств населення, його зайнятості через розвиток власного виробництва на основі промислової політики держави. За таких умов ідеї ринкової системи — конкуренція, власний інтерес, приватна власність — були б реальним стимулом підвищення ефективності праці та конкурентоспроможності продукції. Що ж маємо сьогодні? 54% недержавної власності, у структурах якої, як сказано в щорічній доповіді Президента України про внутрішню та зовнішню політику України «Економічний та соціальний розвиток України у 1995 році» (Київ, 1996 р.), ефективність праці значно нижча, ніж у державному секторі. І головна причина тут не так у відсутності ефективного власника, як у відсутності промислової політики держави та належного рівня захисту власного ринку і власного виробника.

Маємо сьогодні навіть цілі галузі, які цілком приватизовано за класичною схемою. Наприклад, Укррічфлот (М. Славов, П. Подлесный и др. «Укрречфлот: путь поиска реформ и преобразований», К., Наукова думка, 1996 р.), який працює непогано. Але постала в нього проблема — оновити плавзасоби. І замість того, щоб дати замовлення українським суднобудівникам, які мають досить великі промислові потужності, під тиском умов Європейського банку реконструкції та розвитку замовлення пішло іноземним фірмам.

Аналогічна ситуація в інших галузях: авіалінії купують літаки в американських або в німецьких фірм, уряд —купує для сільського господарства комбайни та трактори у фірми «Джон Дір», а свої підприємства зупиняються через нібито низьку якість. Підвищувати її можна тільки в процесі виробництва. А його згортають.

Комусь вигідна теза: усі українські товари неконкурентоспроможні. Але той самий український Ан-70 — це літак наступного століття. А наші фахівці, які виїхали за кордон, через короткий термін стають провідними спеціалістами кращих фірм світу. Навіть наші студенти, проходячи стажування за кордоном, дивують місцевих фахівців високим рівнем наукових та технологічних розробок. То, може, імідж неконкурентоспроможності українських науки і виробництва створюють політики? Може, причина криється в нерозумінні впливовими економістами та політиками того, що в ринковому середовищі, і це природно, панує стратегія розширення ринку, поглинання нових ринків, якій розвинені країни підпорядковують і свою політику зовнішньоекономічної діяльності?

Механізмом реалізації цієї стратегії розширення ринку розвинених країн є політика лібералізації зовнішньоекономічної діяльності. Вона дуже вигідна для розвинених країн, бо в них експорт завжди переважає імпорт. Наприклад, співвідношення експорту до імпорту у США становить 9,1:1, в Японії — 8,8:1.

І ці показники розглядають як ознаку розвинутості країни.

Тож до якої міри лібералізація зовнішньоекономічної діяльності вигідна для розвинутих країн, до такої міри вона гальмує економічне зростання слаборозвинутих, які прагнуть піднятися на щабель вище в економічному розвитку не завдяки природним умовам, а через наукоємні технології, індустріалізацію країни.

НА ПРИКЛАДІ України ми бачимо, як непродумана, беззастережна лібералізація зовнішньоекономічної діяльності нищить наше виробництво.

Три канали нищення

Примусова, нав'язана ззовні лібералізація зовнішньоекономічної діяльності має три основні канали нищення виробництва (насамперед наукоємного): **два суто економічні і один — політичний**. Сенс економічних каналів впливу через лібералізацію такий: **перший очевидний — це пряме витіснення українських товарів** з українського ринку під приводом розмов про якість. Метод — штучно створені бар'єри: сертифікація, вимоги до упаковки, реклами тощо. А також через зниження своїх цін і штучне сприяння підвищенню лібералізації цін на українські товари (через складний механізм підтримання ідеї заборгованості й монопольної залежності України від Росії щодо енергоносіїв). Як приклад: Росія продає газ на кордоні Франції — 80 доларів США за 1000 м 3, на кордоні Польщі — 60 доларів, а на кордоні України — теж 80 доларів. То чому, якщо відкинути вартість транспортування, для України газ як фізичне тіло майже вдвічі дорожчий, ніж для Франції?

А тим часом зниження ціни на газ тільки на 20% дасть можливість здешевити більшість товарів не менш як у 1,5 раза.

ЯК РЕЗУЛЬТАТ першого механізму впливу те, що сьогодні 95% товарів широкого вжитку імпортні.

Другий економічний механізм неочевидного впливу лібералізації на спад виробництва України — через **лібералізацію інфляції сприяння збереженню проблеми неплатежів**. Дія цього механізму стає зрозуміла, якщо врахувати першу обставину: 95% імпортних товарів є товарами широкого вжитку. Тож, хочемо ми того чи ні, основна частина нашого бюджету йде на фінансування іноземних фірм, а вони не сплачують податки до українського бюджету. Отже, як наслідок, постають складнощі з виплатою пенсій, стипендій, допомоги потерпілим від чорнобильської катастрофи, заробітної плати працівникам бюджетної сфери — освітянам, медикам, військовослужбовцям та ін. Усе це потребує емісії грошей, але не для покриття дефіциту бюджету, а для плати за беззастережну лібералізацію зовнішньоекономічної діяльності з боку уряду України. Зрештою беззастережна лібералізація стає головною причиною інфляції в Україні, яка набагато вагоміша й небезпечніша, ніж просто дефіцит бюджету.

Це спричиняє зростання безробіття. А за даними світової статистики зростання безробіття на 1% призводить до зростання злочинності на 3%.

Третій канал впливу лібералізації зовнішньоекономічної діяльності на спад наукоємного виробництва в Україні - **політичний**.

Як відомо, майже всі високі технології — це так звані технології подвійного застосування, бо їх можна використовувати не тільки в народному господарстві, а й для виготовлення зброї, і ракетної техніки також. Це технологія нових матеріалів, електроніки, реактивних двигунів, вимірювальних приладів та систем, радіотехніки, телекомунікацій тощо.

ТАК-ОТ, підштовхуючи Україну до підписання угод типу нерозповсюдження ракетних технологій, розвинуті країни завжди матимуть можливість згорнути високі технології в Україні, бо ми не маємо коштів, щоб їх розвивати. Розвинуті країни обійдуться без участі України, а в треті країни передати їх не дозволять, бо це технології подвійного застосування. І в цьому питанні — знову зачароване коло. Це означає, що наша наука, наші високі технології, навіть учені на терені України приречені, якщо терміново не вжити заходів для їх захисту від ідеології «лібералізації».

Головним механізмом втілення в життя природної для ринкового середовища стратегії розширення або поглинання ринків постсоціалістичних країн, зокрема України, розвинутими країнами є реалізація так званої допомоги з боку розвинутих країн у проведенні реформ. Її **надають двома шляхами: в основному через спеціально створені для цього міжнародні фінансові організації —Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк (СБ) та Європейський банк реконструкції і розвитку (ЄБРР), а також через пряму допомогу з боку урядів розвинутих держав.**

Усі три міжнародні фінансові організації, маючи різні цілі, сходяться на тому, що, **по-перше**, вони однозначно підтримують виключно монетарну економічну теорію Фрідмана; **по-друге**, вони надають кредити під свої проекти на своїх умовах. Отже, по суті, фінансується виробництво розвинутих країн і майже цілком виключається фінансування безпосередньо виробництв України. Особливо наукоємного (приклад цього —фінансування проекту оновлення плавзасобів Укррічфлоту з боку ЄБРР та ін.).

ВИКОНАННЯ першої умови призвело до того, що наша фінансова система повністю відірвана від інтересів виробництва. Наша банківська система стала основним гальмом у розбудові саме ринкової економічної системи.

Умови, на яких надають нам кредити міжнародні фінансові організації, ведуть зрештою до зростання заборгованості України, спаду її виробництва, втрати нею (її керівниками передовсім) незалежності у прийнятті рішень. Уже сьогодні тільки обслуговування зовнішньоекономічного боргу (плата за відсотки) досягло такого самого обсягу, як заробітна плата всієї бюджетної сфери. А борги потрібно платити обов'язково, на відміну від зарплат і пенсій, виплату яких можна і затримати. Наприклад, допомога в галузі електроенергетики веде до того, що українське електромашинобудування майже втратило свій ринок. Так, харківський «Турбоатом» продає турбіни в десятки країн світу, а от у самій Україні — це проблема, бо його майже витіснили фірми «Сіменс», «Вестінгауз» тощо. (Докладніше про умови співпраці з міжнародними фінансовими організаціями викладено у книзі автора «Шлях України», видавництво «Техніка», 1996 р.)

СТУПІНЬ залежності дій Президента України та уряду від згаданих міжнародних фінансових організацій вже така, що, перш ніж подати проект бюджету до Верховної Ради, уряд має спочатку погодити його основні параметри з МВФ. Вплив іноземних експертів на дії окремих керівників держави та її політичних лідерів з часом не зменшується, а навпаки.

Небезпека такої беззастережної політики полягає ще й у тому, що навіть зменшений податковий тиск на виробника може не мати бажаного успіху без термінового розв'язання інших проблем — неконкурентоспроможності продукції, дивовижно низького рівня зарплати.

Що робити? Допомагати своїм!

Як же протидіяти сьогодні такій небажаній, такій небезпечній для України лібералізації зовнішньоекономічної діяльності? Приклад у цьому подають саме розвинуті країни: вони просто захищають (економічними методами) свій ринок та свого виробника. Навіть надаючи допомогу Україні, вони, по суті, забирають її собі, а Україна їм платить відсотки за таку «допомогу», а ще платить за поглинання її ринку. Хто заперечить, що товарний кредит — це непряме фінансування своїх фірм? А хіба незрозуміло, що кредит Україні в будь-якій галузі під проект, скажімо, Світового банку, на умовах міжнародного тендеру (конкурсу) — хіба це не допомога самому собі? Бо нашим організаціям через відомі причини виграти тендер майже неможливо. Хіба не вартий наслідування закон Нанна—Лугара (США), коли «допомога» Україні для вивезення стратегічної ядерної зброї надається безпосередньо із бюджету США, але тільки своїм фірмам? Хоча теоретичною основою ринку є створення конкурентного середовища, історія ще не знає випадків, щоб уряд розвинутих країн заохочував зародження конкурента в інших державах, особливо в тих, ринком яких плановано опанувати!

Власне виробництво України можна відродити, на думку деяких політиків, двома шляхами. **По-перше**, на основі власних сил, власного науково-технічного потенціалу, внутрішньої кооперації як результату реалізації промислової політики держави; **по-друге**, на основі відродження старих зв'язків і, отже, відновлення виробництва в межах колишнього Союзу.

Покажемо, що підгрунтя має тільки перший шлях, як єдиний, бо другий, відродження виробництва в межах колишнього Союзу, сьогодні вже безперспективний з двох обставин. По-перше, основою відродження кооперації в межах колишнього Союзу мав би стати промисловий потенціал Росії. Але вона, випереджаючи Україну у проведенні реформ за рекомендаціями іноземних експертів та міжнародних фінансових організацій, майже цілком втратила вплив на свій ринок і провела майже повну деіндустріалізацію країни; по-друге, **Україна та Росія мають різні конституції і, отже, різні цілі реформ.**

РОСІЯ прийняла Конституцію класичного (дикого) капіталізму і впевнено прямує до нього, а Україна прийняла Конституцію розвинутої країни зі змішаною економікою — економікою розвинутих країн, в яких класичний капіталізм вичерпав себе на початку XX століття (див. книгу М. Павловського «Шлях України...»).

Яскравим прикладом нещирості, або, може, некомпетентності, іноземних експертів є рекомендації і умови міжнародних фінансових організацій відмовитися від дотацій, наприклад, сільського господарства і лібералізації ринку сільськогосподарської продукції. І це тоді, коли всі країни світу, за винятком тільки країн тропічного поясу, дотують сільське господарство і захищають свій ринок харчових продуктів.

Так, США, маючи надзвичайно сприятливі умови для сільського господарства, надають істотні дотації фермерам і дуже активно захищають свій ринок, навіть з допомогою такого заходу, як цілковита заборона ввозити до США харчові продукти пасажирами всіх видів транспорту під приводом санітарних норм. Або Фінляндія. Активно захищає свій ринок харчових продуктів економічними методами. Наведу один тільки приклад із книги автора «Шлях України...». **На імпортне масло Фінляндія вводить внутрішні збори, які становлять 566% його вартості.** Оце справді жорстока заборона. Або знайдіть в Японії імпортний рис. Його там немає і не може бути, бо Японія ввела державну монополію на оптову закупівлю рису. Як після цього беззастережно вірити ідеологам вільного ринку, якого, до речі, в чистому вигляді ніде немає, як немає класичного капіталізму в розвинутих країнах?

(Закінчення на 6-й стор.).

«Нульовий варіант» з мінусами для України

СТАТТЯ 18 Конституції України каже: «Зовнішньополітична діяльність України спрямована на забезпечення її національних інтересів і безпеки шляхом підтримання мирного і взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства за загальновизнаними принципами і нормами міжнародного права».

Отже, дякуючи Богові та депутатам, маємо чіткий дороговказ для дій у цьому напрямі, чого нам так бракувало після визвольних змагань по першій світовій війні, коли силою обману та трагічного фатуму відібрали нашу державність і все те, що вона встигла виплекати. Той час зоставив нам лише простір для висновків та аналогій.

Одну з пухкеньких папок мого архіву присвячено долі українських місій, консульств та посольств за кордоном початку 20-х років. Тоді за порадою з Москви новоспечена УРСР надіслала вимоги до європейських урядів передати їй усі приміщення та майно УНР, що, на жаль, здебільшого й було зроблено. У довідці МЗС колишнього німецького рейху так і записано, перекладаю: «У результаті чого колишня Українська держава припинила своє існування у Союзі Радянських Соціалістичних Республік». То був лише початок чергового більшовицького спектаклю, бо не минуло кілька років, як українські закордонні представництва було анульовано, їх приміщення стали загальносоюзними, а щоб сліди замести, то їх продавали відповідній країні, як то зробив радник посольства СРСР Стефан Бретман-Родовський 27 серпня 1928 року з ділянкою та чудовим приміщенням посольства УНР на Кронпрінценуфер, 10, біля самого рейхстагу.

Змінюються часи, але не змінюються звички. Вже тепер випхали на вулицю з розкішного радянського посольства на Унтерденлінден українське представництво в Берліні, і наша держава купила за свої кровні скромну квартирку для нього, котру і знайти вельми не просто. Добре каже східна мудрість: «Якщо тебе обманули раз, то ганьба тому, хто обманув. Якщо тебе той самий обдурив ще раз, то ганьба тобі». Останнє може стосуватися нас у справі з невинною благою назвою «нульовий варіант». А чи нульовий?

Спочатку заборгованість СРСР іншим державам на 1 січня 1991 року називали в 55 млрд. доларів. Зовнішекономбанк СРСР на кінець того року подав уже інформацію про 81 млрд. доларів та 17,7 млрд. перевідних рублів, бо Росія для власних потреб додатково використала 25,3 млрд. доларів. Борги колишньому СРСР з боку інших держав визначилися на той час у сумі 74 млрд. доларів та 47,9 млрд. перевідних рублів. Тобто борги та активи приблизно перекриваються на папері.

Але ж яка справжня вартість активів? Деякі провідні фахівці та політики Росії оцінюють їх на суму понад 300 млрд. доларів. А додайте сюди колись спільне золото, справжня кількість котрого приховується, як і розмір алмазного фонду та валюти наших підприємств і громадян у колишньому Зовнішекономбанку, та пакет документів про наші історичні й культурні цінності в Росії. Водночас ще 10.12.1991 року на засіданні міністрів закордонних справ колишніх республік було дано доручення посольствам протягом місяця надати повну інформацію. Чекаємо дотепер.

Навіть з урахуванням показника 16,37% (загальна частка України) стає очевидним факт програшності далеко не «нульового варіанта» для нас. До того ж не забуваймо, що наведений показник 16,37% відповідає рівневі на момент «розлучення по-радянськи» і не враховує того, що протягом існування більшовицької імперії частка України була значно більша. Тут можна згадати період індустріалізації за рахунок української пшениці, активне вичерпування нашої руди, вугілля, газу Дашави та Шебелинки тощо. Нехай. Наша чумацька добродушність на межі з безпринципністю погоджується і на ці 16,37%. Але ж нехай і російська сторона дотримується хоч такого домовленого розподілу! Бо виходить за Ф. Достоєвським: «Кожний народ має своє розуміння добра і зла». Невже не можемо навчитися на позитивних прикладах інших народів, як слід цивілізовано «розлучатися»?

Отже, доки займатимемо страусову позицію? Історія розчавлює тюхтіїв. Нині Росія продовжує говорити перед світом від імені всього колишнього СРСР. Єжі Лец повторив би: «Чи має право канібал говорити від імені того, кого він з'їв?» Чому не нагадаємо світові, що згідно з протоколом від 28.11.1992 р. між Україною та Росією остання зобов'язувалася лише тимчасово до розв'язання питання перебрати борги і найближчим часом подати необхідну інформацію? Правда, на неї ми покірно чекаємо, як із моря погоди, і, як завше в нашій не своїй історії, сподіваємося, що це зробить дядько з-за горба, цього разу міжнародна аудиторська фірма «Артур-Андерсен». А ті теж горнуться до сильнішого і, переконавшись у нашій беззубості, дали можливість Паризькому клубові кредиторів, по суті, визнати 2 квітня 1993 р. життєвість «нульового варіанта». Ніби зовсім за Л. Глібовим:

«На світі так уже давно ведеться,
Що нижчий перед вищим гнеться,
А більший меншого тусає, ще й б'є,
Затим, що сила є».

Отож, угоду від 9 грудня 1994 року ратифікувати не можна. Елементарний дипломатичний такт потребує повернутися до проекту угоди від червня 1993 року про передання нам об'єктів у 36 країнах, про що вже була попередня домовленість і що вимагав у грудні 1994 року від нашої делегації Президент. Інтереси наших виборців потребують вирішення в пакеті угоди питання розмороження рахунків у Зовнішекономбанку українських фізичних та юридичних осіб-резидентів. У тексті угоди мусить бути однозначність стосовно терміну «активи», бо стаття 4 угоди може дати можливість до таких активів для Росії віднести майно на території України, й матимемо цілий букет чужої власності в нашій державі. Отже, там слід дописати: «в активах колишнього Союзу за його межами». Для отримання повної інформації треба утворити спеціальну комісію.

З другого боку, наша неповороткість стосовно «нульового варіанта» поставила нас у ситуацію, коли доводиться свій апетит вгамовувати. Наші вимоги не можуть бути завищені, бо Росію задовольняє «статус-кво», коли активи в її руках і їй вигідно затягувати переговорний процес. Росія пропонує навіть хитрий, убивчий для нас варіант, мовляв: «Викуповуйте активи через погашення вами вашої частки зовнішнього боргу», що звучить як єзуїтська насмішка. Отже, остаточно не ратифікувавши угоди, ми різко збільшимо навантаження на бюджет. Парадоксально, але противники МВФ можуть голосувати проти ратифікації беззастережно, бо він у такому разі може докоряти Україні через невизначеність ситуації. Хто підштовхує Україну до державного банкрутства, той теж, хоч як парадоксально, мав би голосувати проти всякої ратифікації.

Угоду можна ратифікувати, але тільки після отримання вичерпної інформації, повного пакета документів про наші історичні та культурні цінності, про борги Росії за використання об'єктів на нашій території, інформації стосовно алмазного, золотого і валютного фондів колишнього Союзу, про наявність активів та пасивів колишнього Державного банку СРСР тощо. Угодою від 6 липня 1994 року передбачено, що спори з цього питання вирішувати саме шляхом переговорів. Але все блокує одна сторона. А якщо переговори не дадуть очікуваного результату, то справу необхідно передати до міжнародного третейського суду, як це передбачено статтею 7 згаданої вище угоди.

Принаймні Україна нині практично позбуваєтьсяважелів політичного тиску з боку Росії. Остання втрачає свої можливості такого тиску. І «нульовий» варіант із аргумента сили в руках Росії поступово перетворюється на козир для України, котрий ще сприятиме у розв'язанні питань про Чорноморський флот, порядок реструктуризації боргів, передання об'єктів дипломатичної власності за кордоном (і не в дорогу оренду, як нині), повернення історичних архівів та культурних цінностей, вивезених з України, тощо.

Несправедливість завше карається. Так, ми можемо поступатися, але в межах справедливості перед собою та нащадками. Тому собі та іншим сторонам переговорного процесу повторимо мудрість ще царя Соломона: «Справедливість возвеличує народ».

Тарас КИЯК,
народний депутат України.

Як відродити виробництво?

(Початок на 5-й стор.).

ТО КОМУ після цього вірити, на кого спиратися? На власних українських економістів-патріотів, а не на іноземних експертів чи їхніх учнів в Україні.

І на завершення сформулюємо умови відродження власного виробництва. **Це зниження податкового тиску на виробника!** Хочу підкреслити, що це вкрай потрібна умова! А для того, щоб зниження податків дало очікуваний ефект, потрібно:

1) розробити стратегію захисту свого ринку та свого виробника як протидію незваженій лібералізації зовнішньоекономічної діяльності;

2) змінити докорінно грошово-фінансову систему, підпорядкувавши її інтересам власного виробництва і, отже, надати їй ринковий характер. Відмовитися від монетарної економічної політики як основної;

3) підвищити в 5-7 разів рівень зарплати, пенсій, стипендій з метою відновлення купівельної спроможності населення і сприяння розв'язанню проблеми неплатежів;

4) розв'язати проблему «посередництва» — як основи тіньової економіки та економічної злочинності;

5) домогтися енергетичної незалежності України, що є основою зниження цін на енергоносії і, отже, на українські товари;

6) політичним лідерам та керівникам держави приймати рішення на основі незалежного мислення в інтересах передовсім широких верств населення України, а не в інтересах реформ заради реформ;

7) виконавчій владі розробити як першочергові закони про кредити, про допомогу Україні тощо, для того щоб брати кредити, приймати допомогу на умовах, вигідних не тільки кредиторові, а й Україні, щоб уникнути втручання кредиторів та урядів розвинутих держав у внутрішні справи нашої суверенної, незалежної держави.

Михайло ПАВЛОВСЬКИЙ,
народний депутат України,
заслужений діяч науки та техніки України,
член Української республіканської партії.

Читацький мікрофон

На які кошти нам жити?

Дорогі наші депутати! Звернутися до вас змусило злидение життя пенсіонерів-ветеранів. Ми всі відпрацювали на підприємствах по 30-40 років і нині на заслуженому відпочинку. Але що це за відпочинок на ті копійки, які нам держава виділила! Максимальна пенсія за віком 50 гривень, а плата за помешкання майже така сама. То на які ж кошти нам жити? У нас уже і вік, і здоров'я не ті, щоб іти працювати.

В. КУШНІР.

Київ.

Ми працювали, не шкодуючи ні сил, ні здоров'я

Хочу нагадати ще раз відому істину, що життя та здоров'я людини — то найвища цінність і її треба рятувати в першу чергу. Прожити пенсіонерові на 35-50 гривень неможливо. Крім їжі та одягу потрібно купити ще й ліки. Чи може вистачити на все коштів, коли навіть пенсію не виплачують повністю? За що нам такі випробування? Ми працювали, не шкодуючи ні сил, ні здоров'я, а сьогодні не можемо купити найнеобхіднішого.

Шановні депутати! Може, вам і неприємно слухати оці постійні скарги, але все-таки ви повинні пам'ятати, що ми за вас віддали свої голоси на виборах до Верховної Ради. Подбайте за нас!

К. КРАШЕНИННИКОВ.

Добропілля Донецької області.

Потрібен і такий закон

Уже багато законів прийнято Верховною Радою, але й досі не було мови про закон «Про увічнення пам'яті загиблих захисників Вітчизни». Ще три роки тому Рада глав урядів СНД прийняла рішення про створення міждержавного координаційного центру для роботи над таким законом. Усі держави прийняли його, а в нас і досі немає. Благородна діяльність ентузіастів пошуку безвісти пропалих загиблих захисників Вітчизни повинна проводитися на державному рівні за спеціально прийнятим законом. У розробці проекту ми також брали участь, вносячи реальні пропозиції з поліпшення цієї діяльності в Україні. Тож, шановні депутати, ще раз нагадуємо, що пора вже прийняти названий закон.

С. ЦАКУН,
голова президії Українського фонду пошуку.

Київ.

Головне — не партія, а добра праця

Я, законослухняна людина, бажаю жити за законами, але куди не кинешся — скрізь панує суцільне беззаконня, бездушність керівників. Це збереглося ще зі старих часів, бо в усіх кабінетах сидять ті ж самі керівники, що й при Союзі були, тобто — вихованці Комуністичної партії. Може, «нагорі» й здається, що все кругом добре, але насправді це не так. Фальшиво звучать слова «турбота про народ». Привид комунізму так і не досяг своєї мети, і там, де він бродить, добра немає. Сьогодні в людей інша свідомість. І ми, старі люди, вважаємо: будь злагода між вами у Верховній Раді, то й про народ вам легше буде дбати. Тож не партії створюйте, а працюйте на благо народу.

Георгій ГЕРАСИМОВ.

Кременчук Полтавської області.

Треба дбати про свій народ

Складається враження, що робота у Верховній Раді кипить. Депутати сперечаються, приймають закони, але спад економіки триває. Коли ж це припиниться? Підприємства стоять, люди не працюють, грошей немає. Зате «човники» працюють на славу, створюючи додаткові робочі місця туркам, полякам, китайцям і ще багато кому. Та доки ж це буде? Коли ж ви нарешті згадаєте про свій народ, народні депутати? У мене є багато запитань до вас, але дайте мені відповідь хоч би на одне: народові в тяжкий післявоєнний період вдалося за короткий строк поставити економіку на ноги, то чому тепер Україна з квітучої держави перетворилася на відсталу? Чи дочекаємося того, що будемо гордитися своєю державою?

А. АХМЕРОВ.

Донецьк.

ЖОРСТОКІСТЬ ПІДЕ З НАМИ В ЗАВТРА,

якщо ми не здолаємо її сьогодні

ТАКА вже доля правоохоронця — бачити негативний бік відносин у суспільстві широким планом. Не скажу, що ця обставина сповнює душу сумніву і зневіри, але й ентузіазму не додає. Проте ми перші б'ємо на сполох, попереджаючи людей про небезпеку, закликаючи їх вчасно схаменутися.

Подія, що сталася днями в Добропіллі Донецької області, приголомшила навіть тих, у кого міцні нерви. Двоє хлопчаків чотирнадцяти та одинадцяти (!) років —без запрошення завітали до хати 92-річної жительки селища. Ні, не були вони ні «тимурівцями», ні «орлятами», а виявилися справжніми коршаками. Спитавши, де гроші лежать, поцупили все, що було: 8 мільйонів. Старенька намагалася захистити своє майно, благала зглянутися до неї, та сльози старої людини лише розлютили малолітніх бандитів. Поваливши стареньку на підлогу, вони били її доти, доки вона не затихла. Про що думають тепер, опинившись за гратами? І що відчувають їхні батьки?

Відбулися гіркі зміни у відносинах батьків і дітей. Правоохоронці найгостріше відчули це влітку, коли проводили комплексні операції «Канікули», «Підліток», «Літо-96». У підвалах, на горищах та вокзалах затримували сотні маленьких утікачів, котрі, аби прогодуватися, займалися бродяжництвом і жебрацтвом. Вони давно вже пройшли «лікбез» вуличних відносин, і навіть наймолодші з них мають чималі «досягнення» у крадіжках. Сумно усвідомлювати, що ці хлопчики та дівчатка позбавлені дитинства власними батьками і згадують рідну домівку з болем. У спогадах лише п'яні застілля, бійки й ображання. Та й суспільству і державі також не до них, адже приміщення, що колись призначалися для проведення дозвілля підлітків, віддано комерсантам під офіси. Ніхто не займається працевлаштуванням учнів ПТУ, старших класів у вільний від навчання час і на канікулах. Жодна державна структура не має даних про стан працевлаштування випускників 9-11 класів. Ніхто не несе відповідальності за подальшу долю підлітків. Та будь-яка порожнеча завжди чимось заповнюється. Отже, сьогодні переважає вуличне виховання, яке пропагує відверту жорстокість, аморальність, розпусту. Живемо сьогоднішнім днем. А що завтра? Враховуючи, що всі ці знедолені діти — потенційні «клієнти» правоохоронних органів, неважко прогнозувати і наше недалеке майбутнє.

Офіційні зведення повідомляють, що цього року спостерігається зменшення вчинених неповнолітніми зґвалтувань. Зменшення — це добре. Та чи хтось замислюється над тим, що таке страшне злодійство скоює дитина? Торік на рахунку неповнолітніх було 40 тисяч злочинів. Нинішнього року очікується приріст до 10 відсотків. Сьогодні на обліку перебувають понад 52 тисячі підлітків, 505 із них уже мають судимість, більш як 2 тисячі — вживають наркотики. Ось де справді панують сум, розчарування, моральна втома. Наркотики створюють у молодих ілюзію благополуччя і спокою, дарують їм штучний замкнений світ, тимчасову насолоду — і вони стрімголов кидаються в цю темряву, де можна сховатися від усіх і від усього і зникнути там назавжди. Звідти повертаються лише одиниці, а більшість, тільки-но прокинувшись від забуття, поспішають туди знову. Вони ладні віддати за чергову наркотичну дозу все, навіть саме життя. І не лише власне, а й чуже. От і стала злочинність нерозлучною супутницею наркоманії. За шприц, наповнений зіллям, наркоман ладен виконати будь-яку брудну роботу, адже грошей на наркотики у нього, як правило, немає. Накажуть «хазяї» пограбувати когось — пограбує, бити — б'є.

Хочу сказати і ще про одну якісну зміну в кримінальному житті. **Якщо кілька років тому 75 відсотків тяжких злочинів було скоєно на побутовому грунті і тільки 25 — із корисливих спонукань, то тепер маємо протилежний результат.** Збільшилася кількість жорстоких убивств під час пограбувань і розбійних нападів. Нещодавно в Ямполі Вінницької області двоє місцевих жителів (20 та 17 років) увірвалися до будинку пенсіонерки, відібрали у господині гроші, облили її бензином і підпалили. А для надійності ще й відкрили кран газового балона. На щастя, жінка залишилася живою, хоча лікарі довго боролися за її життя.

У місті Торезі Донецької області було затримано двох убивць, яким ледь виповнилося сімнадцять років. Під час розслідування спливли жахливі факти. Ці малолітні недолюдки винищили цілу сім'ю, щоб заволодіти її особистим майном. Трупи чоловіка і жінки кинули до ставка, а через день вивезли до відстійника шахти дев'ятирічного сина потерпілих і втопили його як небажаного свідка.

У Слов'янську Донецької області затримано ще двох нероб приблизно того самого віку. З особливою жорстокістю вбили вони матір та сина Арестенків. І мотиви злочину аналогічні. З метою пограбування вбивці зайшли ввечері до квартири потерпілих. Господарку задушили, а сина вбили молотком та ножем. Усе це заради 500 доларів, що знайшли злодії у помешканні після вбивства. По 250 доларів за кожне згублене життя.

В Алчевську Луганської області у власному будинку було знайдено мертвими з рубаними ранами голови батька й сина Пастушенків. Працівники міліції розшукали й затримали вбивцю. 20-річний нероба вбив двох людей, щоб заволодіти цінними речами, що їм належали.

Протягом кожного тижня до МВС надходить більш як 300 повідомлень про скоєння тяжких та резонансних злочинів. Серед них — убивства, зґвалтування, розбійні напади.

Дедалі більше вилучають зброї. Велика її кількість надходить із держав близького зарубіжжя. Кілька днів тому працівники лінійного відділу міліції та митної служби Одеської залізниці затримали на станції Роздільна військовослужбовця МО Російської Федерації (його частина дислокується у Чечні), в якого вилучено 14 запалів до гранат і 1,2 кг тротилу. Такі випадки непоодинокі. Із цього «джерела» озброюються і бандитські угруповання. Скажу, що це явище взагалі нове для нас і, на жаль, перспективне. Жорстокість буяє тут пишним цвітом, а знахабнілі злочинці чинять неймовірні безчинства, сподіваючися на безкарність. Та правоохоронці раз у раз доводять свою професійну спроможність, компетентність та обізнаність. Останнім часом знешкоджено міцні бандугруповання у Львові, Кіровограді, Житомирській та Донецькій областях. В останній ватажкував громадянин Азербайджану, згуртувавши навколо себе учнів СПТУ та технікуму. Зловмисників викрито у вбивстві донеччанина, скоєнні 4 розбійних нападів на громадян та квартирних крадіжок у Макіївці та Горлівці.

Ніде правди діти, екіпірування у бандитів гарне. Тільки у донецьких головорізів під час обшуку вилучено 3 гранати, карабін, 3 саморобних пістолети, глушник до автомата Калашникова. Решта бандитських угруповань мала на озброєнні карабіни іноземного виробництва, холодну зброю, зашморги, маски і, звичайно, наркотики.

Останніми роками злочинний світ зазнав не лише якісних змін, а й кількісних. До наявних уже різновидів злочинів додався зовсім новий — убивство на замовлення. Виявляється, життя людини зовсім нічого не варте, якщо оцінюють його у 250 чи 500 доларів США. І головне: у виконавців немає дефіциту. Цікаво, що цей вид злочину практикується не лише у мафіозних кланах. З успіхом опанований він і у побуті. Платню у 500 доларів США та одну свиню призначила за вбивство свого знайомого жителька одного з сіл Херсонської області. Жертву було знайдено через кілька днів у магістральній водоканалізації. Так само поквиталася із зятем теща за загибель своєї доньки в автокатастрофі, винуватцем якої був останній. Труп 36-річного К. було знайдено у селищі Срібне Чернігівської області на місцевому кладовищі. Як зізналися пізніше затримані виконавці вбивства, вони отримали від замовниці 1000 доларів США і знов-таки порося.

Помста, жорстокість і ненависть заполонили наше життя. Чиниться самосуд. І одне злодійство тягне за собою сотні інших. Зброєю багато хто користується, наче носовиком, і, наводячи приціл із глушником на свою жертву, почувається лише мисливцем. Але ж суспільство, де полювання на людину стає звичною справою, не може вважатися гуманним. Зараз парламент України розглядає Закон «Про зброю». Один із трьох проектів, запропонованих для розгляду, розроблено мною. На мою думку, якщо масштаби злочинної навали не дають можливості правоохоронним органам захистити від злочинців усіх громадян, то кожна окрема людина повинна мати право захистити себе сама.

Можна скільки завгодно говорити про неготовність нашого суспільства до легалізації зброї з метою самозахисту, намагатися аргументувати це твердження небезпекою потрапляння великої кількості «стволів» у злочинне середовище й ускладнення криміногенної обстановки. Можна ще протягом кількох років штучно гальмувати прийняття закону, але все це не змінить об'єктивної реальності. А вона наполегливо спонукає нас зробити саме такий рішучий крок — надати людині право захистити свою честь і своє життя. Не думаю, що злочинний світ істотно наживеться на цьому. Адже, погодьтеся, маючи в арсеналі автомати, карабіни, кулемети, вибухівку, гранатомети, принаймні, годі й сподіватися на посилення своєї міці за рахунок короткоствольної чи газової зброї або ж гумових куль.

І останнє. Багато говорять про начебто назрілу потребу скасувати смертельний вирок. Візьму, однак, на себе сміливість висловити серйозні сумніви з цього приводу, адже саме безкарність і невиправдане потурання у ставленні до злочинців породжують безмежну жорстокість. А в правовій державі життя людини, її честь і гідність мають бути найголовнішими цінностями, і злочинний замах на них має каратися нещадно. В ім'я нашого майбутнього.

Валентин НЕДРИГАЙЛО,
народний депутат,
генерал-полковник міліції.

Погляд науковця

«Суперзброя» проти злочинців, з якою час «виходити з окопів»?

ЗУМОВЛЕНЕ кризою послаблення впорядковуючої ролі влади і ринку в Україні призводить до того, що злочинність виходить з-під контролю держави. Це проявляється в тому, що держава втрачає здатність адекватно реагувати на злочинність, — з'являється так звана безкарна злочинність (коли злочини залишаються без покарання). За цих умов у суспільстві безперешкодно поширюється кримінальна експлуатація: одні, які стали злочинцями, експлуатують інших — чесних своїх співгромадян. Кожен опиняється в ситуації вимушеного вибору: або самому стати злочинцем, або потерпати від тих, хто вже ним став. Третього не дано! Такий стан суспільства називається криміналізмом.

Держава зобов'язана (відповідно до Конституції України) захистити народ від кримінальної експлуатації, котра виснажує, мов ракова пухлина.

Звичайно, для цього необхідна реформа суспільства для подолання кризи і відновлення впорядковуючої ролі влади і ринку.

А систему органів боротьби зі злочинами необхідно реформувати так, щоб вона могла забезпечити поєднання активного і пасивного способів протидії злочинності. Нинішня система налаштована переважно на пасивний спосіб протидії, тобто реагування на злочинність за наявності заяв і повідомлень підприємств, установ, організацій, посадових осіб, представників влади, громадськості чи окремих громадян. Хоча закон і передбачає можливість безпосереднього виявлення злочину органом дізнання, слідчим, прокурором чи судом, але це право для самостійного пошуку проявів злочинності використовується недостатньо, тому що для ведення такого пошуку наші органи боротьби зі злочинністю не пристосовані. У зв'язку з цим злочини, що самі не впали в око компетентним органам або про них ніхто не повідомив, залишаються без реагування.

Зокрема це стосується злочинів, жертви яких з різних причин не звертаються до правоохоронних органів. Тому потрібно створювати такі органи боротьби зі злочинністю, які були б пристосовані до активного способу протидії злочинності, тобто до самостійного пошуку її проявів, не чекаючи, поки хтось звернеться із заявою чи повідомленням про них. Час «виходити з окопів»!

Національне бюро розслідувань має бути самостійне, не залежне від впливу будь-яких відомств, орган, що спеціалізується на активному виявленні певних найбільш небезпечних видів злочинів та розслідуванні їх. Цей орган повинен мати належні повноваження, умови для ефективного здійснення розвідки у сфері злочинності та інших функцій, що випливають з активного способу протидії злочинності, а також ефективну технологію боротьби з нею, яка враховувала б закономірності існування злочинності. Зокрема, слід звернути увагу на те, що злочинці масово використовують у своїй діяльності силу такого універсального засобу відносин між людьми, як гроші. За спостереженнями фахівців, проявляється така закономірність: чим доступніші злочинцям гроші, тим важче з ними —злочинцями — боротися.

Оце і є та універсальна суперзброя, що дає змогу злочинним кланам так привільно почуватися у нашому суспільстві. І, щоб установити контроль над злочинністю, треба вибити цю зброю з рук злочинців.

Як це зробити? Перекрити канали збагачення злочинців і відібрати в них надбане злочинним шляхом. Це значною мірою підірве корінь таких найбільш небезпечних видів злочинності, як тероризм, убивства на замовлення, наркобізнес, корупція, рекет, а також інших проявів організованої злочинності, котра без значних сум просто існувати не може.

Звичайно, що обеззброєння злочинності засобами, притаманними репресивним органам, повинне підтримуватися розвитком ринку, який має природну здатність протистояти злочинному (позаекономічному) нагромадженню грошей.

Паралельно по-новому треба готувати кадри. Фахівці з вищою юридичною освітою, підготовка яких обходиться державному бюджету досить дорого, не є необхідними для органів внутрішніх справ. Для ефективного виконання органами внутрішніх справ своїх функцій більше потрібні фахівці, подібні до тих, яких готують поліцейські академії в західних країнах. На це і мають бути спрямовані відомчі вузи МВС України.

Олександр КОСТЕНКО,
доктор юридичних наук.

ЕКОНОМІЧНА КРИЗА ЧИ КРИЗА ВЛАДИ?

3. Що робити?

Нині в державі точаться теоретичні дискусії з посиланням на авторитетні теорії Кейнса, Філліпса, Фрідмена, Ерхарда, Бальцеровича, Самуельсона, Клауса. А суть усіх цих дискусій зводиться до двох позицій, що їх можна назвати «монетарною» (жорстке обмеження грошової маси в державі) та «інфляційною»(допускає певні обсяги емітування грошей для подолання кризи неплатежів та стимулювання попиту населення). Але в Україні можна досягти компромісу між «монетарною» та «інфляційною» моделями. У нас в державі існує три системи товарно-грошового обігу.

Одна з них — державна, офіційна, що базується на гривні і проходить через банківську систему. Саме в цій системі має успіх нинішня відносно жорстка монетарна політика Пинзеника та Ющенка.

Та, на жаль, ця система заледве сягає половини всього фінансово-товарного обігу в Україні. Бо паралельно існують ще дві.

Перша з них — «човникова», чи «базарна», яка базується на доларові США з частковим залученням гривні як допоміжного засобу. Ця система майже не перетинається із вищезазначеною, і їхнє співвідношення обмежується лише одностороннім «висмоктуванням» грошей із офіційної системи з деяким компенсуванням державі завдяки сплаті базарних зборів, що в сотні і тисячі разів менші від тих, які насправді мають сплачуватися за нормальної податкової політики. Система ця склалась унаслідок вивезення товарів з України за заниженими цінами в 1991—1994 роках та приховування прибутків, яке нині може оцінюватися від 5 до 12 мільярдів доларів США, тобто 10—20 млрд. гривень, що в декілька разів більше, ніж перебуває в офіційному обігу. Друга — бартерна, суть якої полягає у виведенні товарно-грошових відносин (а відповідно, і прибутків та податків) за межі держави в сфері її енергетичного забезпечення. Бартерна система поставок за енергоносії перевищує третину офіційної системи грошового обігу. Існування двох податкових систем товарно-грошових відносин призводить до того, що держава збирає лише близько 15 % податків від тих, які вона могла б отримувати. Але ті суб'єкти господарювання, які сплачують податки і віддають власну продукцію за енергоресурси, внаслідок оподаткування прибутку на рівні 70—90 % позбавлені обігових коштів, а їхня продукція неконкурентоспроможна.

Отже, підсумовуючи сказане, можна констатувати, що необхідною умовою стабілізації є створення в Україні єдиної офіційної державної системи товарно-грошових відносин, до якої входили б дві інші —альтернативні. А, відповідно, залучення двох систем обігу вимагатиме збільшення грошової маси в офіційному обігу, що дозволить вишукати обігові кошти для підприємств, задіяти виробництво, підвищити заробітну плату і стимулювати попит на товари вітчизняного виробництва. Є підрахунки, які показують, що за такого сценарію протягом року можна збільшити заробітну плату, пенсії, інші виплати майже вдвічі. І все це відбуватиметься без істотного збільшення інфляції на тлі зростання виробництва. Які ж заходи необхідно здійснити для цього?

1) Знизити норми оподаткування прибутку підприємств з нинішніх 70—90 % до 30—40 %. Але робити це слід з другого півріччя нинішнього року, бо ми вже маємо гіркий досвід введення законів, що регулюють оподаткування, заднім числом. Дуже важливим фактором є введення податку на майно як юридичних, так і фізичних осіб, яке стимулюватиме ефективне використання виробничих потужностей і пошук ефективного власника шляхом банкрутства. Президент і уряд свою частину роботи тут виконали. Слово — за парламентом.

2) Зняти всі пільги щодо ввезення в Україну будь-яких товарів юридичними чи фізичними особами. Адже відомо: достатньо дати дозвіл на пільговий ввіз товарів лише якійсь категорії пільговиків і виявиться, що ця структура почне завозити в державу левову частку неоподатковуваної продукції і швидко перетвориться на мафіозне угруповання. Нині це робити дуже важко з огляду на те, що парламентські політики вже вступили у стадію передвиборної боротьби, коли особливо «модний» голий популізм.

3) Навести порядок на митних кордонах держави. З цією метою доцільно провести комплексну перевірку служб Держмиткому. Слід зазначити, що найбільші зловживання в цьому відомстві відбуваються на нижчому рівні — рівні рядового митника. Майже цілковито відкритий наш кордон з Росією і Білоруссю завдає страшенних збитків нашій державі. Через нього транзитом із цих держав завозять величезну кількість контрабанди: сигарет, алкоголю тощо. Треба чітко усвідомити, що без облаштування нормального митного кордону важко говорити про стабілізацію економіки в державі. І справа не в обмеженні пересування (нехай люди їздять куди хочуть і як хочуть), справа — у зменшені контрабандного ввезення товарів. Першим кроком у цьому напрямі могло б стати створення комплексних прикордонно-митних мобільних застав, які на вибірковій основі брали б під контроль певні ділянки кордону. Ось де непочатий край роботи.

4) Знищити систему «базарної» економіки, головним елементом якої стала торгівля без касового апарата. Саме на цих товарних і продуктових ринках відбувається в Україні основна стадія другої (див. вище) системи обігу в Україні.

Саме тут трудові гривні (чи долари) «вприскуються» в цей обіг, щоб стимулювати іноземного виробника. Саме тут найбільше сконцентровані інтереси криміналітету і рекету, бо саме тут циркулюють ті 5—12 млрд. доларів США. Розумію всю складність поставленого завдання, бо великі гроші захищатимуть свої інтереси.

5) У процесі ліквідації «човниково-базарної» економіки буде вивільнено величезну кількість тіньових фінансових ресурсів (10—20 млрд. гривень). Держава зобов'язана «зв'язати» ці ресурси і повернути їх у легальну сферу, інакше такі великі гроші створять собі якийсь новий кримінальний бізнес (наприклад, наркобізнес). З цією метою державі слід провести емісію цінних паперів у вигляді різноманітних облігацій чи векселів на вигідних для покупців умовах. У такий спосіб вдасться безінфляційно збільшити кількість обігових коштів у державі з усіма позитивними наслідками. Слід зазначити, що при цьому держава отримує величезну кількість вільно конвертованої валюти. Безперечно, свої зобов'язання з виплати прибуткових нарахувань по цінних паперах держава має виконувати без жодних винятків.

6) Будь-які попередні заходи неможливі без наведення порядку в державі. Доти, доки в державі процвітає корупція у вищих ешелонах влади, завжди знайдуться високопоставлені чиновники, що захистять кримінал.

Як показує ситуація, нині у багатьох випадках відбулося зрощування бізнесових структур з кадрами МВС, СБУ та прокуратури. Мало того, намітилося певне градуювання криміналітету щодо орієнтації на кандидатів, що братимуть участь у президентських виборах. Ситуація потребує термінового активного втручання Президента і Верховної Ради.

7) Паралельно із розв'язанням вищезазначених питань треба знищити бартер, особливо в експортно-імпортних відносинах. З цією метою необхідно утворити енергетичну біржу в державі, де продавці і покупці енергоресурсів цивілізованим шляхом могли б вирішувати свої питання. Розрахунки показують, що за доброї волі виконавчої, законодавчої і судової влад виконання цих заходів дало б можливість уже до кінця 1997 року не лише погасити всі заборгованості по виплатах, а й досягти зростання реального ВВП, створити такі умови для іноземних інвестицій, що їх надходження перевищило б десятки мільярдів доларів. Бо для серйозного інвестора немає нічого гіршого за нечітке законодавство, контрабанду, корупцію і злочинність.

Закінчення. Початок у № 36 за 27 лютого.

Ярослав ФЕДОРИН,
народний депутат України.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комісія з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин розглянула питання про застосування смертної кари в Україні. Народні депутати, враховуючи криміногенну ситуацію, яка склалася в Україні, дійшли висновку, що скасування смертної кари є передчасним.

Для прийняття зваженого рішення необхідно глибоко вивчити зазначену проблему. З цією метою утворено групу на чолі з народним депутатом Володимиром Яворівським.

Скасування смертної кари в Україні, на думку членів комісії, слід вирішувати поетапно. Розпочати цю роботу доцільно з скорочення кількості статей в Кримінальному кодексі України, де йдеться про застосування вищої міри покарання.

Необхідно й враховувати широку громадську думку, а не базування лише на висновках представників владних і правоохоронних структур. Слід надавати грунтовну, повну інформацію для громадськості, зняти «секретність» з виконання вироків, як рекомендують міжнародні інституції. На думку членів комісії, в пресі, по радіо і телебаченню доречно організувати широке обговорення проблеми.

Народні депутати вважають, що вимагає повної перебудови пенітенціарна система в Україні. Йдеться перш за все про створення відповідної матеріально-технічної бази для введення довічного ув'язнення: будівництво відповідних тюрем, їх фінансування, створення кадрового потенціалу для роботи з такими в'язнями, вирішення питань режимного утримання ув'язнених, проблем забезпечення цих в'язнів працею, створення побутових умов для їх утримання.

Отже, так званий «перехідний» період вирішення зазначеної проблеми — один із шляхів дотримання прав людини є не скасування смертної кари, а поступове введення мораторію на її застосування. Саме в цьому напрямку слід зосередити зусилля законодавчим, державним, правовим і громадським структурам при підтримці міжнародних організацій.

Прес-служба Верховної Ради України.

Як легалізувати документи, видані за кордоном

БАГАТО НАШИХ ЧИТАЧІВ, МОЖЛИВО, ЧУЛИ АБО СТИКАЛИСЯ З ПРОБЛЕМОЮ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ДОКУМЕНТІВ, ВИДАНИХ ЗА КОРДОНОМ. ЩО Ж ТАКЕ ЛЕГАЛІЗАЦІЯ І ЯК ЇЇ ЗДІЙСНИТИ?

Легалізацією є засвідчення справжності підписів іноземних посадових осіб на документах з метою підтвердження їх відповідності законам іноземної держави, що його проводять консульські установи України. Така нотаріальна дія здійснюється консулом особисто або іншою консульською посадовою особою, якій це доручено, відповідно до Консульського статуту України. Консул також має право засвідчувати правильність (автентичність) копій документів, перекладів, справжність підпису громадян держави, яку він представляє, якщо ці нотаріальні дії здійснюють за кордоном. Документи, складені за кордоном відповідно до вимог зарубіжного права, приймаються нотаріусами чи посадовими особами державних органів, якщо це не суперечить законодавству України. Умовою прийняття документів, складених за кордоном за участю іноземних властей або тих, що від них виходять, є їхня легалізація органами Міністерства закордонних справ України. Без легалізації таких документів стає неможливою реалізація деяких ваших прав, наприклад, отримання пенсії чи представництво інтересів громадян на території України за дорученнями, виданими за кордонами нашої держави, тощо.

ЧИ ПОТРІБНА ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ДОКУМЕНТІВ ІНОЗЕМНИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ І ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ЇХ ДІЇ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Представництво інтересів іноземних суб'єктів господарської діяльності на території України відповідно до Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» неможливе без легалізації відповідних документів. Так, до Міністерства зовнішньоекономічних зв'язків України для реєстрації суб'єкта господарської діяльності подають відповідні документи, серед яких і доручення на здійснення представницьких функцій, оформлене відповідно до законів держави, де офіційно зареєстровано контору іноземного суб'єкта господарської діяльності. Всі документи повинні бути нотаріально засвідчені за місцем їх видачі та легалізовані в консульських установах України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

Іноземні суб'єкти підприємницької діяльності під час державної реєстрації разом з документами, необхідними для державної реєстрації цього суб'єкта, подають документ, який свідчить про його реєстрацію в країні місцезнаходження. Цей документ повинен бути засвідчений відповідно до законодавства країни його видачі, перекладений українською мовою і легалізований у консульській установі України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України. Цей документ може бути також засвідчений у посольстві (консульстві) відповідної держави в Україні та легалізований у Міністерстві закордонних справ України (відповідно до Положення про державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності).

ЧИ МАТИМУТЬ ЧИННІСТЬ ДОКУМЕНТИ, СКЛАДЕНІ ЗА КОРДОНОМ, БЕЗ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ

Без легалізації такі документи приймають тільки у випадках, коли це передбачено міжнародними договорами, в яких бере участь Україна (ч.2 ст.100 Закону України «Про нотаріат») чи стосовно яких Україна визнала себе правонаступницею (наприклад, Гаазька конвенція 1961 р. звільняє держави-учасниці від обов'язкової легалізації іноземних офіційних документів). Міжнародними договорами про правову допомогу з цивільних, кримінальних і сімейних справ, в яких бере участь Україна, передбачено, що документи, які на території однієї договірної сторони були видані за встановленою формою чи засвідчені компетентними державними органами і офіційною печаткою, приймають на території іншої договірної сторони без легалізації (в основному відповідно до договорів з країнами колишнього соціалістичного табору і близького зарубіжжя).

Оксана БАДЕЙ.

Там, де починається село, падає рівень довіри до можновладців

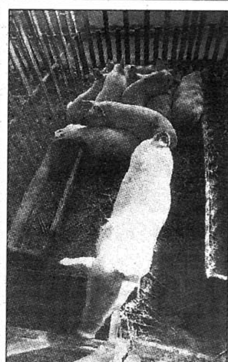
З весною обов'язково приходить початок нового сільськогосподарського року. Радіти цьому чи засмучуватися? Весні, мабуть, так, а ось з другим у нас якось не склалося. Кожна посівна для вітчизняного чиновника, як сніг на голову. За нею — аврали, «розборки» «польових командирів», споконвічна технічна неоснащеність, мільйони незораних з весни гектарів, дефіцит добрив, коштів тощо.

Такою сумною інформацією щодня рясніють сторінки газет. Тому обличчя у посівної похмуре, точнісінько як у агропромівського бюрократа після чергового прочухана від вищого начальства.

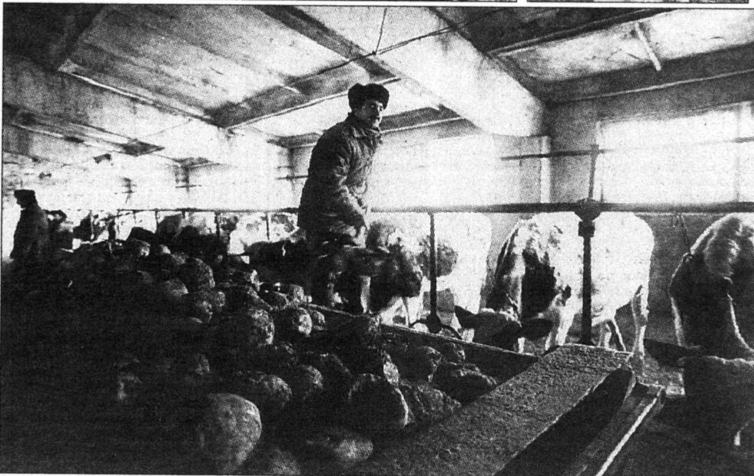
Та це — столичні враження. На селі напередодні польових робіт сумують мало — нема коли. Взяти хоча б село Лісоводи на Хмельниччині, де головою — Юрій Стельмах. Адже і насіння треба підготувати, і техніку на колеса поставити. Від державної підтримки тут давно відвикли. Торік держава зерна за держзамовленням узяла й досі не розрахувалася. Ось і не вір після цього, що у землевласника і чиновника різні до хліба підходи. Перший думає, як би все виростити і зібрати, а другий намагається виманити зерно на дурняк. Отож і сподіваються в Лісоводах тільки на себе. Працюють не покладаючи рук. Аби встигнути...

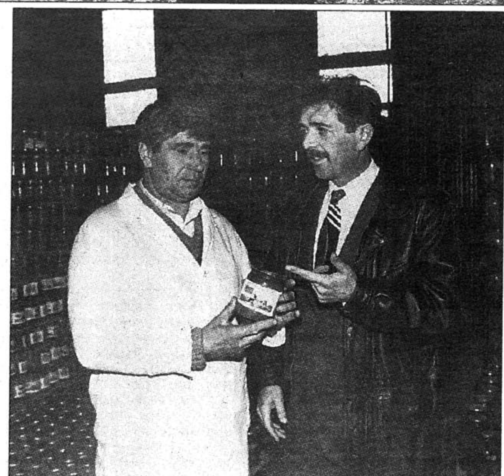
Іван ЛАЗНЮК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Хроніка. Факти. Події

● *Москва*

П'ятнадцять і одна

Учора в Москві відбувся саміт представників Росії та Європейського Союзу, присвячений питанням безпеки і стабільності у Європі та проблемам, пов'язаним з підготовкою до розширення ЄС і НАТО. Прем'єр-міністр Нідерландів Віма Кока, який зараз головує в Раді ЄС, голова Європейської комісії Жак Сантер та інші члени делегації зустрілися з главою російської держави Борисом Єльциним і прем'єр-міністром Віктором Черномирдіним.

● *Санто-Домінго*

У пошуках притулку. Для терористів

Президент Перу Альберто Фухіморі прибув до Санто-Домінго для переговорів з президентом Домініканської Республіки Леонелем Фернандесом про можливе надання в цій карібській країні притулку терористам, які утримували в Лімі 72 заручника. Зустріч перуанського і домініканського президентів відбулася за зачиненими дверима в обстановці секретності.

● *Вашингтон*

Стихія не пощадила батьківщини президента

Відразу дев'ять округів свого рідного штату Арканзас оголосив зонами стихійного лиха президент США Білл Клінтон. Ураган, що обрушився на цю територію минулих вихідних і супроводжувався смерчами, грозами та зливами, призвів до загибелі 24 чоловік. Близько 200 інших мешканців штату отримали поранення, десятки з них було доставлено до лікарень у тяжкому стані.

● *Париж*

Франція визнає свою вину

Про необхідність «цілком прояснити» роль, що відіграв у переслідуваннях і депортації євреїв під час другої світової війни режим маршала Петена, заявив президент Франції Жак Ширак. Виступаючи на зустрічі з представниками єврейської громади у Франції, він визнав, що французька держава несе відповідальність за «арешти, депортацію і смерть тисяч євреїв». Заяви Жака Ширака докорінно відрізняються від позиції його попередника на президентському посту, нині покійного Франсуа Міттерана.

● *Делі*

Це загроза?

Створювана в Індії тактична балістична ракета «Прітхві» посилить постійну загрозу безпеки Пакистану й загрожує знищенням найбільших міст і найважливіших економічних об'єктів країни, заявив в Ісламабаді глава пакистанського зовнішньополітичного відомства Гохар Айюб Хан. «Оскільки для Індії не існує воєнної загрози з боку Китаю, у Делі вирішили прискорити розробку наступальних озброєнь для завдання удару по пакистанській території. Про це свідчить недавнє випробування ракети «Прітхві» підвищеної дальності, здатної влучати в цілі на відстані 250 кілометрів», —підкреслив міністр.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Кордон з Росією: буде так, як має бути?

ПРОБЛЕМА делімітації (позначення на карті) україно-російського кордону має таку саму «довгу бороду», як і горезвісна тяганина з поділом Чорноморського флоту чи візитом до Києва російського Президента Єльцина. І в «кордонних» питаннях Росія займає свою класичну позицію: блокування переговорів. Але в даному випадку, схоже, Україна вирішила обійтися без неї.

Тобто оформити кордон в односторонньому порядку. На початку року українська сторона впевнилася, що чекати більше нічого, і взялася до роботи. Робоча група з підготовки до нанесення на топографічні карти існуючої лінії україно-російського кордону побувала нещодавно у прикордонних районах Чернігівської, Сумської, Харківської, Луганської та Донецької областей. Звичайно, таке неординарне рішення визріло в Києві не враз: п'ять років українська сторона намагалася залучити росіян до спільної роботи. З 1992 року їм було передано 15 нот з пропозиціями завершити договірно-правове оформлення кордону. Але... За словами Леоніда Осаволюка, заступника голови української делегації на переговорах щодо делімітації україно-російського кордону, « в своїх відповідях на ноти представники МЗС РФ вживають дивні формулювання: від слів «Росія не розуміє, про що йдеться» до слів «питання не визріло».

— Ми готові самостійно виконати роботу з нанесення на топографічні карти існуючої лінії україно-російського кордону, а пізніше й приступити до позначення її на місцевості, — заявив Л. Осаволюк кореспондентові «Інтерфакс-Україна». — Україна не планує зводити огорожу з колючого дроту або залізну завісу, лише хоче, щоб її кордони відповідали європейським стандартам. За його словами, позначатимуть кордон 1—2 знаки на кілометр ділянки.

Звичайно, краще було б робити справу спільно. Проте історія знає приклади, коли оформлення кордону відбувалося без участі другої сторони: так відносно Естонії вчинила сама Росія. Отже, прецедент є. Українська сторона дає Москві ще місяць на роздуми: за словами «високопоставленого урядового чиновника», що їх оприлюднило ІТАР-ТАКС, «українська сторона має намір зробити самостійні кроки, якщо не відбудеться призначене на березень друге засідання підкомісії з прикордонних питань двосторонньої міжурядової комісії». Леонід Осаволюк, утім, має щодо перспектив проведення цього засідання великі сумніви. Схоже, ситуація не зміниться. Але, зазначив він, якщо російська сторона захоче приєднатися до процесу оформлення кордону в майбутньому, то немає проблем: за основу можна буде взяти напрацьовані українською групою документи.

Окрім практичної користі, крок, що його готує Україна, має ще й політичну вагу. Не так легко пригадати випадок, коли на непоступливість Росії Україна тупнула б ногою й запропонувала «братові» піти, м'яко кажучи, погуляти. Відсутність твердої політичної волі Києва можна простежити і в кримських питаннях (на півострові побували, здається, вже всі визначні російські шовіністи), і у справі з поділом активів колишнього Союзу (що довели недавні дебати в парламенті), і в деяких україно-російських інцидентах (наприклад, з тимтаки захопленням російськими прикордонниками українського судна «Алмаз»), і у багатьох інших випадках. Можливо, цього разу все буде так, як має бути? Питання, власне, вже визріло.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Це ми вже бачили...

На знімку: Президент Білорусі Олександр Лукашенко прямує до трибуни, аби виступити перед учасниками Всебілоруських народних зборів — органу, який було створено за ініціативою самого Лукашенка.

Фото Укрінформу.

Помстився за пригнічення

Палестинець, який минулої неділі відкрив стрілянину на оглядовому майданчику хмарочоса «Емпайр стейт білдинг» у Нью-Йорку, мав політичну мету.

Такого висновку дійшли правоохоронці під час розслідування трагедії, внаслідок якої один турист загинув і шість отримали поранення. Поліція знайшла на шиї терориста, який одразу після теракту наклав на себе руки, лист на дві з половиною сторінки. За словами поліцейських, «недоладне, однак злобливе» послання англійською та арабською мовами. 69-літній Алі Абу Камаль звинувачує США в тому, що вони використовують сіонізм як засіб пригнічення палестинців. Крім цього, перепало й Великобританії та Франції, політика яких, на думку терориста, принесла страждання його співвітчизникам.

Незважаючи на трагедію, «Емпайр стейт білдинг» працює. Однак за новими правилами. Потрапити на його оглядовий майданчик нині не так-то й просто. У фойє введено систему безпеки, яку можна порівняти хіба лише з тою, що функціонує в аеропортах Сполучених Штатів після торішнього вибуху над Атлантикою «Боїнга-747».

Про що говорять

Розлучення по-ірландськи

В Ірландії, глибоко релігійній країні, набув чинності закон, що вперше дозволив розлучення. Ірландія залишалася останньою в Європі країною, де розлучення заборонялося не лише церквою, а й конституцією.

За даними міністерства юстиції, 90 тисяч ірландських подружжів уже розлучені де-факто і тепер зможуть юридично оформити розрив. Однак цей процес не буде швидким не лише через черги у судових коридорах. Згідно із законом оформлення заяви на розлучення дозволятиметься лише після чотирьох років окремого проживання. Чоловіку і жінці також доведеться переконувати суд, що їхній розрив незворотний.

Хто сміється останній

Першість — у першої леді

Скільки ж камінців було кинуто свого часу в бік першої леді Америки Хілларі Клінтон! Та марно — «найнепопулярніша леді США» спостерігає за всім цим з усмішкою.

Нещодавно в неї був привід ще раз поглузувати зі своїх недоброзичливців — її відзначили престижною музичною нагородою «Греммі». Щоправда, Хілларі Клінтон не співає. Але торік вона випустила бестселер — книгу про виховання дітей у США, — яку «начитала» на аудіокасети. І за цю роботу отримала «Греммі» в категорії «Сказане слово, або немузичні альбоми».

Критики відзначають, що випадок із присудженням нагороди дружині президента — безпрецедентний. Можливо, на критиків так вплинули ідеї книги Хілларі? У своєму бестселері вона стверджує, що виховання дітей — це справа не лише батьків, а й усього суспільства. Що ж, напевне, члени журі «Греммі» теж мають дітей...

Світ цього тижня

Про що промовчить послання?

ЗДАЄТЬСЯ, світові цього тижня знову буде про що поговорити: передбачається, що Борис Єльцин шостого березня виступатиме перед Федеральними зборами з традиційним щорічним посланням.

Його програма — давно вже не державна таємниця: ще тиждень тому текст виступу «просочився» в пресу під назвою «Від порядку у владі — до порядку в країні». І хоч гасло ще не кинуто в маси, однак декотрі оптимісти вже нині пророкують йому славу національної ідеї, яка зможе об'єднати націю.

На думку песимістично настроєних політологів, послання стане початком відставкового буму в Кремлі. Адже проголошуване президентом повернення до гайдарівського курсу радикального лібералізму вимагатиме нових кадрових жертв. Першою з них може стати Віктор Черномирдін, прем'єрське крісло під яким давно вже хитається.

Своє бажання реформувати уряд президент не приховує за зайвими натяками. «Нині Росія має дещо відновлену, проте все одно стару систему виконавчої влади, —зазначається у виступі, — тому головним інструментом наведення порядку буде докорінне вдосконалення системи управління.»

Отож через кілька днів після послання слід очікувати на відставку прем'єра, вважають одні. Інші ж прогнозують, що президент не вдаватиметься до таких радикальних заходів, а лише уріже повноваження Віктора Черномирдіна і поставить за його спиною Анатолія Чубайса, керівника президентської адміністрації, у ролі віце-прем'єра. Сам прем'єр, як стверджує газета «Известия», має надію протриматися на своїй посаді хоча б до осені.

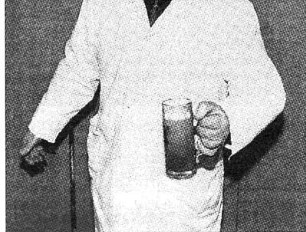
І поки політологи гадають, яка з комбінацій буде правильна, підпільна боротьба за крісло прем'єра триває. Поставить крапку в ній президент чи ні — покаже час.

Однак є питання: чи не збирається Анатолій Чубайс, один з претендентів на прем'єрське крісло й натхненник тексту послання, руками президента, чи точніше — його вустами, примостити себе на престижну посаду?..

Оксана РУДЮК.

Вітчизняний стиль

П'ять секретів одного пива

ЯКЩО дозволите, почну з анекдоту. Сидять у «Гамбрінусі» завсідники і потягують з кухликів. «О-хо-хо!» — зітхає один. «Е-хе-хе!» — підхоплює другий. Старий Хайм дивиться на них докірливо й уїдливо каже: «Ідіоти! Можна подумати, тут зборище змовників. Пити пиво треба без політики і скарг на тяжке життя».

Гадаю, що й писати про пиво, а тим паче про пивоварів, треба так само — з легким серцем і в доброму гуморі. А читати? Так тому й бути, відсьорбніть «оболонського» і відчуйте різницю: що було і як тепер!..

А не було 17 років нічого схожого

Для тих, хто не знає, треба, звісно, пояснити. Оболонь — це житловий масив у Києві. Здійнявся він якраз на колишніх заплавних луках правого берега Дніпра — на оболоні. Зростав стрімко, забудовувався з розумом, компактно, так, що кожна ділянка, прив'язана до станцій метро «Петрівка», «Оболонь», «Мінська» або «Героїв Дніпра», цілком могла б існувати автономно: свої магазини, базари, школи, дитячі садки, зони відпочинку і підприємства...

1980 року, в розпалі будівництва та заселення Оболоні, видав першу свою продукцію знаменитий нині не тільки в Києві та околицях пивзавод з однойменною назвою. Пиво це й об'єднало всі можливі «автономії» в єдиному патріотичному пориві гордості. Ще б пак! Коли натрапляєш раптом у Москві на тролейбуси з яскравою торговельною маркою на боці (золоті літери «Оболонь» і фігурки міфічних старокиївських грифонів), то навіть якщо ти скептик з Подолу чи гордий обиватель престижного району Києва — Печерська, неодмінно захоплено присвиснеш: «Ого! І ви моє рідне пиво поважаєте?»

Поважають — поважають. Російською столицею не просто так «бігають» шість тролейбусів — хрещеників Оболоні. На урочистій церемонії «Найкраще пиво 1996 року» саме «Оболонь» було визнано пивом року з наданням його виробникам головного призу «Бурштинового Хреста» і «Кришталевого кубка». В лютому минулого року в Санкт-Петербурзі на міжнародному конкурсі в присутності представників відомих фірм п'яти континентів, гран-прі отримали «оболонці», а в скарбничці нагород додалося ще кілька медалей, у тому числі золота. А те, що журі аж ніяк не кривили душею, знавцям пива доводити не треба. У тих, хто сумнівається, є чудовий привід перевірити, тим більше, що випускають цього продукту навіть трохи більше від проектної заводської потужності — за рік 10,11 млн. дал (1 дал — 10 літрів).

Для порівняння наведу такі цифри: у цілому на трьох аналогічних українських 10-мільйонниках 1996 року випущено в 1,5 раза менше пива, аніж на заводі «Оболонь» (харківський «Рогань» — 4,11 млн. дал, сімферопольський «Крим» — 1,93 млн. дал, одеський «Чорномор» — 0,59 млн. дал).

Рекордних показників тут досягли і у виробництві безалкогольних напоїв — 164,3% порівняно з 1995 роком. Одночасно на 33,6% збільшився обсяг виробництва мінеральної води (6 видів!), а випуск слабоалкогольних напоїв («Джинтонік», «Ром-Кола», «Бренді-Кола» та ін.) збільшився за минулий рік у 8,5 раза.

Голова правління акціонерного товариства «Оболонь» Олександр Слободян, який працює в керівництві заводу з 1985 року і пережив з колективом оренду, акціонування, нинішні успіхи порівнює з їздою на добротному авто під гору — вижимаєш більше, ніж на спідометрі, і майже злітаєш! Радісний стан.

Хороше пиво починається із старанності

А ось Сергій Чернишов, який відповідає в АТ «Оболонь» за виробничий процес, каже про речі досить конкретні. Якщо до добрих, старанних рук додати трохи... чистої води, солоду й холоду, вийде саме пиво, визнане і відзначене нагородами, яке нині охоче розкуповують в Англії, Франції, Італії, Канаді, США.

Обсяг продукції на експорт становить більш як 15%. І якщо комусь це видасться мало, постарайтеся пригадати, що на шляху до визнання українським пивоварам довелося буквально пробиватися крізь щільні лави відомих майстрів Німеччини, Англії, Іспанії, Чехії... Та й російський ринок також не дуже радий конкурентам. Торік відчутного удару довелося зазнати від запровадження податку на підакцизні товари українського походження, податку на додану вартість. Це підірвало успішну торгівлю з найпотужнішим, і головне близьким, партнером. Довелося активізувати свої зусилля на Заході, що досить складно за загального відставання в технологіях, у використанні стандартних (світового рівня) товарно-пакувальних матеріалів.

Нещодавно АТ «Оболонь» через посередництво бельгійської фірми придбало у Франції обладнання солодового заводу. Перевезли до України, відремонтували, тепер готують до запуску на солодовому виробництві. Сподіваються, що одне це істотно додасть шансів перевершити когось із суперників-пивоварів щодо якості продукції. Адже, як відомо, з хорошого солоду неможливо зварити погане пиво.

Але якраз нам треба найкраще пиво, здатне привернути до себе симпатії навіть тих покупців, з чиєї «нелегкої руки» внутрішній ринок» на 63% заповнений імпортною продукцією.

Щоправда, тут мене можуть спинити цілком правомірним запитанням: а чого це хвалене АТ «Оболонь» не сприяє розвиткові вітчизняних технологічних ліній, а купує то французьку солодову, то італійську для фільтрації пива, то німецьку високопродуктивну лінію розливу пива в пляшки, та ще й віддає перевагу хмелю у вигляді концентрату з Німеччини?

Це запитання хвилювало й мене, коли оглядала виробничі цехи заводу. До речі, зазначу — на диво чисті, просто-таки сяють чистотою, акуратні робочі ділянки, складські, підсобні приміщення, де все зручно, по можливості автоматизовано.

Отож, з вітчизняною сировиною, зокрема, ситуація така (типова і для технологічних ліній): коли завод «Оболонь», що акціонувався, відмовився ввійти до складу національної компанії «Укрпиво», штучно постали труднощі з придбанням ячменю, хмелю. Рознарядки на зерно ділили аж донині. Сумно констатувати, але в тому, що солодове виробництво працювало з перебоями, частково винен рідний Мінсільгосппрод. Вчасно не потурбувалися про перспективи і хмелярі. Врожайність українського хмелю втричі нижча від світового показника. А собівартість перевершила всі можливі межі. Не освоєно переробку в гранули, не виробляють екстракт хмелю.

Отримуючи хміль у тюках (по 100 кг кожний), та ще й нерегулярно, пивовари не тільки сушили голову над тим, як не «зірвати» виробництво, а й над тим, як довше зберегти хміль на складах. З одного боку, температуру треба втримати відповідну, а з другого — враховувати, що сировина псується. Потрібна була постійна робота компресорів, що забезпечували оптимальний температурний режим. А за нинішньої вартості електроенергії, що вимушено закладається до ціни продукції, ніякого пива з таким хмелем не захочеш!

Оператори у варильному цеху зобов'язані були (згідно з технологією) перетягувати до котлів майже півтори тонни хмелю за зміну. А концентрат висипав із банки —і готово. Термін придатності його 5—6 років, зберігати упаковку можна в звичайному складі.

Ось і запитаєте тепер, хто винен, пивовари: які всіляко вдосконалюють свою справу, шукають вихід із тяжких ситуацій, мотаються світом у пошуках партнерів, ринків сировини і збуту, чи чиновники-ретрогради, які вбачають у будь-якому кроці вперед крамолу і підрив якихось зашкарублих устоїв? Хто ж насправді гальмує прогрес, реформи?

На АТ «Оболонь» давно розроблено і діє програма реконструкції, модернізації, розширення виробництва. Жодну із прогресивних економічних, технічних ідей вітчизняного або іноземного походження не відкидають. В асортименті, що постійно поновлюється, — напої, виготовлені і за зарубіжними, і за оригінальними місцевими рецептами. Зокрема, освоєно випуск напоїв з радіопротекторними властивостями на вітчизняній натуральній сировині. При цьому «оболонці» намагаються знизити собівартість продукції, не підвищувати ціну на готовий товар і ретельно стежать, щоб цього не допускала торгівля.

Звісно, вигідніше було б самим торгувати у фірмових магазинах. Але виробникові поки що значно легше розвинути й підтримати мережу заводів-філій. Такі вже діють у Хмельницькій, Вінницькій, Кіровоградській, Полтавській, Івано-Франківській областях, Севастополі. На решту коштів поки що не вистачає. Торік 425 тис. гривень «з'їла» реклама. Хоча, дивлячись на величезні освітлені рекламні щити із закордонними назвами різних фірм, розумієш, що витрати «Оболоні» — крапля в морі. Але рекламуватися будь-що вони не хочуть і не можуть. Ще з радянських часів у заводу залишилися в підшефних школа, дитячі садки, дитячо-юнацькі спортшколи і студії, котрі й виживають лише з допомогою спонсорів. Перекazує завод кошти і на будівництво храмів. Загалом, турбот вистачає. Але головне, що більш як на третину бюджет району формується із відрахувань АТ «Оболонь».

А продукція з цією маркою сама за себе каже. Хто куштував, знає. І ще. Судячи з того, що за весь час існування підприємства не спостерігалося спаду рівня виробництва, а покупці, все одно, не «погамували спраги» ані «спрайтами», ані «колами», відбувається правильний, природний відбір.

Тут, мабуть, доречно пригадати ще один анекдотичний випадок. Рибалка розповідає іншому, як несподівано нагрянув додому раніше від призначеного часу, а місце поруч з дружиною, образно кажучи, зайнято. «Скажу відверто, мені це відразу не сподобалося, —признається наш герой. — Я миттю на кухню: так і є! Випили моє «Оболонське світле»!

Чомусь про «Будвайзер» або «Хайнекен» жодного анекдоту мені не доводилося чути. А вам?

Людмила МЕНЖУЛІНА.

Лікнеп по-сучасному,

або Чому підприємці-бізнесмени не заперечують, щоб їх вчили

ВИ ЗНАЄТЕ, скільки виникає проблем-запитань у тих, хто зважується займатися приватною справою? За підрахунками спеціалістів дніпропетровської фірми «Баланс-клуб», — не менше двох з половиною сотень. Принаймні, стільки вони підготували вичерпних відповідей, систематизувавши і вперше уклавши своєрідний підручник для приватних підприємців.

І не дивно, що цей посібник відразу став бестселером. Адже й у «найдрібніших», та не лише бізнесменів-початківців часом справді «пухне голова», а вичерпну професійну економічну чи юридичну консультацію у нас зараз не так легко дістати. Часто-густо товаровиробники-промисловці і чималих виробництв, які мають досвід, скаржаться на необізнаність, плутанину і дефіцит жаданої інформації.

Питання на зразок, як зареєструвати свою підприємницьку діяльність чи хто має право контролювати приватний бізнес, — це ще квіточки. Гірких і терпких «ягід» потім «родить» значно рясніше. Як обрахувати свої прибутки і витрати? Які податки треба сплачувати? А що вимагають законодавчі і нормативні акти стосовно використання найманої праці та організації виробництва? Що передбачається стосовно взаємин з акціонерами й інвесторами, з постачальниками, суміжниками і споживачами. І насамкінець моменти, що регламентують вихід на ринок зі своєю продукцією...

Навряд, що «цілина» обмежується двома з половиною сотнями питань, на які «Баланс-клуб» спромігся підготувати кваліфіковані роз'яснення. Посібник не встиг з'явитися, як нових запитань виникло не менше. А надалі виникатиме ще більше. Отож не випадково у багатьох бізнесменів явно замало навіть елементарних знань. А за динамічним «поточним» законотворчим процесом вони не встигають й поготів. Тим часом орієнтація в усьому тому, що формує сучасну ринкову економіку, новітню та незнайому для нас, — найперша запорука успіху кожного підприємця, гарантія його захищеності та впевненості.

Пригадайте: раніше мало не все населення залучалося до всіляких гуртків та шкіл суспільного, економічного і правового навчання. Намагалося «охопити маси» ще й товариство «Знання», що відкривало безліч лекторіїв «без відриву від виробництва», більше, ніж треба, видавалося доступної популярно-довідкової літератури. Нині ж — мало не суцільний вакуум. Порожнеча або й надміру прихована засекреченість. Ніхто тобі не признається, як «вибився в люди», чого остерігався, на що опирався. Коли й ладні платити за ці послуги, що, зрештою, зрозуміло, не можуть вчасно отримувати необхідну інформацію. Ось чому, пояснює директор фірми «Баланс-клуб» Володимир Дудник, і виник задум створити постійно діючий консультативний практикум «Приватне підприємство: правові відносини, податки, облік та відповідальність». А вже те, що практикум викликав жвавіший, ніж очікувалося, інтерес, одразу зібрав понад сотню бажаючих бодай раз на місяць кілька годин «відсиджувати за партами», так, на думку Володимира Івановича, тільки свідчило про актуальність і необхідність «лікнепу».

«Баланс-клуб» досі обслуговував переважно бухгалтерів, створивши для них щось на зразок «магазину», в якому можна «придбати» геть усе, що бухгалтерам треба, — від програмного забезпечення до тлумачень конкретних питань. Тепер же додав до кола своїх «покупців»-клієнтів директорів-засновників і виконавчих чи комерційних директорів структур приватного бізнесу. А оскільки цим людям також цікаво спілкуватися і між собою, і віч-на-віч невимушено, навіть дискутувати — з економістами чи юристами, то запропонував «новим українцям» клуб «Приватне підприємство».

На одному з перших засідань цього «елітного», але суто ділового клубу довелося побувати. І переконатися, наскільки корисні були діалоги з головним податковим ревізором-інспектором Державної податкової адміністрації області Валерієм Ковалем, начальником управління нових форм господарювання міськвиконкому Олегом Кужманом, керівником служби аудиту облдержадміністрації Валерієм Зайцевим і консультантами фірми «Баланс-клуб» Аллою Бабак та Галиною Грек. Висновок однозначний: це той всеобуч, який в ціні —який, як раніше говорили, важко переоцінити. Хочеш займатися бізнесом і мати зиск, мусиш знати, як це робити на практиці. Та спочатку хай тебе справді навчать.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

МАРІЯ ЗМІНЮЄ ФАХ

Безробіття

МАРІЯ С. донедавна працювала у відомчому дитсадку, який через фінансову скруту на підприємстві закрили. За фахом вона — викладач математики, до дитсадка потрапила, вважала, тимчасово — доки підросте маленька донечка. Коли дівчинка пішла до першого класу, дитсадок закрили. Тепер влаштуватися до школи чи училища практично неможливо: немає вакансій. Марія вирішила перекваліфікуватися на бухгалтера-економіста, навчитися роботі з комп'ютером.

Та коли звернулася до служби зайнятості, почула, що діяльність курсів з перепідготовки, по суті, згорнуто: немає коштів.

... Не раз випадало писати про те, як активно служба зайнятості піклується про працевлаштування безробітних, надання їм матеріальної допомоги, навчання нових спеціальностей. Мережу курсів перепідготовки створювали «на виріст», адже прогнозували зростання лав безробітних. І прогноз таки справдився: торік обласною службою зайнятості зареєстровано 8,7 тисячі безробітних, переважно жінок та молоді — це значно більше, ніж у попередні роки. Крім того, у відпустках без збереження зарплати перебувало близько 140 тисяч чоловік. Багатьох із них підприємства воліли б узагалі скоротити, та бракує коштів для видачі необхідної у такому разі грошової допомоги. Серед невдах-«відпусників» чимало таких, хто хотів би набути ще якогось фаху, застосувати свої сили в іншій сфері. Отож, потреба в перепідготовці кадрів дедалі зростає, а ось можливості щодо її задоволення у служби зайнятості — зменшуються.

Фактично припинив діяльність фонд сприяння зайнятості, ліквідується обласний центр профнавчання незайнятого населення. До мінімуму скорочено перелік спеціальностей, якими можуть оволодіти ті, хто шукає роботу (переважно це робітничі спеціальності). Навчання нині здійснюється за заявками підприємств, та чи багато тепер таких? Перепідготовку осіб, що вже мають вищу чи середню спеціальну освіту, практично взагалі припинено.

... Днями зустрів Марію С. на широковідомій «товкучці», за лотком. Розговорилися... Служить у хазяїна, що має склад-контейнер, кілька лотків, де працюють такі самі, як вона, реалізатори. Коли має за день 10 гривень — уже непогано. Спочатку було дуже важко фізично: вирушати на «товкучку» треба ще затемно, а тоді на холоді стояти цілий день. Тепер, здається, втягнулася. Вихідний — тільки в понеділок. Отоді й навідується до доньки, яку довелося відвезти до матері в село — там і до школи ходить...

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Льодяник в ампулі

можуть придбати ті, хто купує ліки «з-під поли» на формальних і неформальних ринках. Звичайно, ліки там дешевші. Та чи безпечніші?

Генеральний директор обласного об'єднання «Фармація» Олександр Гудзенко пояснює:

— «Фармація» — не монополіст на аптечному ринку. Реалізацією медикаментів в області займаються 168 комерційних структур, для них це —вигідний бізнес. Ми ж, працюючи за умов конкуренції, мусимо дбати ще й про забезпечення ліками «пільговиків», дотримання державних вимог щодо аптечного асортименту. Ми повинні постійно мати на прилавку 2—2,5 тисячі найменувань ліків, передовсім створювати запаси для діабетиків та онкохворих. Відповідаємо і за «недоторканний запас» — він формується на випадок епідемій та інших надзвичайних ситуацій. Природно, ці додаткові витрати закладаються в ціну.

Дійсно, деякі препарати в аптечній мережі коштують дорожче, ніж у комерсантів. Зате, придбавши товар у нас, ви гарантовані від неприємних «сюрпризів». Ліки, що реалізуються в непристосованих приміщеннях (наприклад, продуктових магазинах) чи просто неба, часто-густо псуються. Уживаючи їх, хворий у кращому випадку залишиться в такому самому стані, а в гіршому — одержить новий недуг.

У всьому цивілізованому світі є такий стандарт: одна аптека на 10 тисяч населення. А що у нас? Одна «аптека» — на п`ять погонних метрів тротуару?

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

Ринок є. Час реформувати базари

ЯКЩО театри і досі починаються з вішалки, то міста —вже давно не з вокзалів, а з ринків. У Дніпропетровську сорок лише «офіційних» базарів: суто продуктових, суто речових і змішаних. І за формами власності — найрізноманітніших. Цікаво, що свої ринки дніпропетровці тепер вважають гарантом власного достатку. Але чи багато там порядку і порядності?

Одного разу міськвиконком влаштував кілька рейдів-перевірок базарів і «товчків». Рейдову бригаду, яка побувала на Троїцькому — або Верхньо-Червоному, як його ще називають — ринку, очолював заступник голови міськвиконкому Павло Куделя. І не випадково. Цей, один із найстаріших, ринок розташований у самісінькому центрі, а ось привабливим його ніяк не назвеш.

Якщо Озерка — центральний ринок Дніпропетровська — в останні роки дійсно змінилася невпізнанно, то Троїцький ринок «епоха» відродження обминула. І якщо у першому випадку умови «існування» продавців та дотримання правил торгівлі контролюють досить добре, то в другому спостерігається суцільна «самодіяльність», що межує з безчинством. Бал правлять невідомі ділки вочевидь підпільного бізнесу. Члени рейдової бригади, зрештою, за голови похапалися, коли дізналися про прихований світ цього ринку. І дали місяць часу на усунення виявлених «недоліків».

А недавно до реформування ринків долучилися і депутати міської Ради. Одного дня вони зібралися, але не на сесію, а на екскурсію найбільшими ринками міста. Ніхто не заперечує: міськвиконком багато докладає зусиль, аби 39 гектарів міста, відведених або й захоплених під 15 тисяч торговельних «місць», були впорядковані.

Ось ще недавно у Дніпропетровську нарікали й обурювалися, що колишній стадіон «Металург» захопили «човники» — постачальники іноземного краму. Зате нині жодних претензій. І в бюджет, на соціальні проекти та в благодійний фонд захисту населення звідси надходять мільйони гривень. Як і на майданах побіля Центрального універмагу та «Дитячого світу», звідси витіснено «тіньовиків». Там тепер «зона впливу» міськвиконкому, тут — Бабушкінського райвиконкому.

До речі, за фінансової підтримки проекту TACIS економісти Дніпропетровського і Донецького обласних управлінь статистики ще з осені минулого року здійснюють щотижневий моніторинг ринку сільгосппродукції. Мета — оперативно інформувати як виробників, так і покупців про зміни та коливання цін. Тепер до цього експерименту залучаються Одеса, Львів, Чернівці, Луганськ, Кіровоград та Київ. Фіксуються ціни за трьома секторами: ті, за якими збувають продукцію переробні підприємства та комерційно-виробничі структури, ціни в оптовій і, нарешті, в роздрібній торгівлі, на ринках обласних центрів. Останні відстежуються від найнижчих до найвищих, з максимальною точністю визначаються найчастіше пропоновані населенню.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Фото Бориса ДВОРНОГО. (ДІНАУ).

ДО ЛІКАРНІ — ЯК НА РОБОТУ

На 2000 ліжок стане менше цього року в лікарнях Рівненщини, про що повідомив завідувач обласного відділу охорони здоров'я Анатолій Щербатий. Це, звичайно, призведе до зменшення штату лікарів та інших медичних працівників.

—Натомість, — заспокоїв мешканців області Анатолій Йосипович, — будемо розвивати так звані денні стаціонари. Вночі хворі самі даватимуть собі раду вдома, а вдень ними опікуватимуться лікарі. Так, принаймні, набагато дешевше. Торік таким чином лікувалися понад 40 000 хворих. А в перспективі значне навантаження візьмуть на себе родинні лікарі...

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівненська область.

Економістів не готують хіба що в консерваторіях

Днями в Донецькому інституті економіки і господарського права відбулася науково-методична конференція «Вища економічна освіта в Україні, погляд у XXI століття» за участю викладачів Києва, Донецька, Харкова. Як відзначалося на конференції, нині в Україні економістів не готують хіба що в консерваторіях. За рахунок створення платних факультетів намагаються поправити своє фінансове становище багато непрофільних вузів, у тому числі й державні, не маючи при цьому відповідної матеріальної та кадрової бази. Водночас в очах чиновників і обивателя негативного іміджу набули саме приватні учбові заклади. Але ж там плата за навчання часто-густо буває нижча, ніж на комерційному відділенні державного вузу, за такого самого рівня підготовки.

Сергій ПЕТЕШОВ.

Донецьк.

Книжкова полиця

Новинка від «Освіти»

У видавництві «Освіта» вийшов друком новий двотомний «Англо-український словник» за редакцією Миколи Балла. Видання, що містить близько 120 тисяч слів, стане у пригоді всім, хто вивчає англійську, перекладає з англійської на українську або вивчає українську в англомовній країні.

Петро БЕХ, професор КНУ.

Казус

Накази обговоренню не підлягають?

Бумерангом повернувся до освітянського відомства наказ № 327 «Про плату за користування шкільними підручниками». Згідно з цим гучним циркуляром (у школах тільки й мова про нього), під яким стоїть підпис міністра Згуровського, за один річний комплект підручників учні (читай — батьки) повинні сплатити в середньому дев'ять гривень. А якщо у сім'ї навчаються двоє чи троє чад, сума відповідно зростає.

На думку голови Вінницького міського комітету профспілки працівників освіти Андрія Реви, міністерські чиновники надумали у такий спосіб поліпшити своє фінансове становище. Це викликало обурення серед батьків. Учителі також запитують: за що, власне, платити? За підручники, значна частина яких перебуває в користуванні п'ять і більше років? За те, що власними силами учні та вчителі намагаються підтримувати їх у належному стані?

Згаданий вище наказ, вважає Андрій Рева, грубо порушує конституційне право громадян України на освіту. Тому комітет профспілки звернувся до Міністерства з проханням відмінити його. На листа з периферії там не зважили. Тоді четверо вінницьких учителів —Валентина Каплична, Наталя Савицька, Валентина Сичова та Алла Федорова — звернулися з позовною заявою до суду. Вони вимагають визнати недійсним міністерський наказ.

Слухання справи відбулося, звичайно ж, у столиці. Її розглянув Радянський народний суд. Судді Рейнарт знадобилося не багато часу, щоб установити істину. З'ясовується, згаданий наказ міністра не був зареєстрований у Міністерстві юстиції, а отже, виконанню не підлягає.

Поки тривала тяжба, міністерські чиновники на місцях встигли «витягти» з батьківських кишень чималу копійчину — 4 мільйони 650 тисяч гривень. А вже після того, як суд призупинив дію наказу, Міносвіти від свого не відступилося. Терміново на місця було розіслано листи за підписом заступника міністра В. Зайчука, який пропонував начальникам обласних управлінь освіти негайно закінчити перерахування коштів за користування підручниками.

Будь-який учень за такі вибрики, без сумніву, отримав би двійку. На яку оцінку в даному разі заслуговує заступник міністра, не нам судити.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Базарний день на 03.03.97	Ціни на основні продукти харчування на ринках України						
	Яловичина	Свинина	Яйця (десяток)	Сметана	Сало	Олія	Картопля
Одеса	3.50–4.50	4.50–5.50	1.80	3.50–4.00	1.80–2.20	1.50–1.80	0.30–0.40
Чернівці	3.00–3.50	3.50–4.00	1.60	3.00–3.50	1.70–2.00	1.50–1.60	0.25
Львів	4.00	5.00	1.90	3.00	3.00	1.50	0.20
Київ, Лук`янівський ринок	4.50	5.50	2.00	4.00	2.00	1.80	0.35

Фестивалі

Польоти увi снi та на сценi

ЗНАНИЙ *Вадим Писарев вирушив у новий політ у ролі організатора. Заангажовані ним проекти-шоу набувають дедалі більшого розмаху і популярності, й потихеньку переносяться із необалетної Мекки — Донецька — до традиційної столиці Києва. «Я наважився посперечатися із сучасною «попсою» мовою елітного класичного балету», — сказав Вадим на прес-конференції в Києві.*

По-перше, 16 березня в Донецькому оперному театрі, а 18 березня — у столичному Палаці культури «Україна» під патронажем Людмили Кучми в рамках програми «Дружина Президента — юним талантам України» відбудуться концерти юних обранців Терпсіхори. Про це Вадим досяг домовленості під час останніх відвідин Києва. По-друге, він очолив художню частину організації міжнародного фестивалю балету «Серж Ліфар де ля Данс», який 27 березня — у Міжнародний день театру — влаштовують Міністерство культури і мистецтв, Асоціація діячів хореографічного мистецтва, Українська академія танцю та Головне управління культури Києва на сцені Палацу культури «Україна». Вадим має намір запросити до Києва своїх друзів — балетних зірок Франції, Німеччини, Росії, Іспанії, Австралії, представити творчість відомих європейських хореографів Біллі Форсайта, Ханса Шпьорлі, а також забуту західну та російську класику. До речі, на зустрічі з Людмилою Кучмою вирішено 1000 квитків безоплатно передати дітям, які навчаються танцю.

І по-третє, нарешті визначено дату прем'єри балету «Пер Гюнт» у постановці Вадима Писарева —спільного україно-норвезького проекту. 17 квітня в Донецьку, а 25 квітня — на сцені столичного Палацу «Україна» глядачі зможуть стати свідками яскравого видовища. Вадим використовуватиме усі новітні засоби хореографії, художнього оформлення, світла, залучивши, окрім мови, танцю також музику, спів і драматичну гру.

Юліана ШЕВЧУК.

На знімку: Вадим Писарев.

У номер

● *Ужгород*

Селам повернуть історичні назви

На сесії Закарпатської обласної ради розглянуто подання ряду сільських рад Виноградівського району про повернення окремим селам колишніх угорських назв. Напередодні тут відбулися місцеві референдуми, на яких переважна більшість населення закликала владу відновити історичну справедливість. За це також виступають громадсько-культурні товариства угорців.

Сесія відповіла згодою.

● *Сімферополь*

Бібліотека – в дарунок

Майже чотири сотні книг отримала перша громадська українська бібліотека Сімферополя від мешканців шахтарського міста Нововолинська. Українські книги, зібрані нововолинцями за ініціативою викладача міського технікуму Євгена Притули, місцеві бізнесмени безоплатно переправили до сусіднього Ковеля, а потому до Криму. Як повідомив директор сімферопольської української бібліотеки Микола Гринь, фонди уже налічують близько 10 тисяч книг, надісланих кримчанам з усіх регіонів України та багатьох країн світу.

● *Одеса*

Хто в міліцію іде...

Щоб стати справжнім правоохоронцем, треба вчитися. Саме цьому і сприяє ось уже 75 років Одеський інститут внутрішніх справ. За час існування з навчального закладу вийшли понад 18 тисяч фахівців. Маючи свої відділення в Сімферополі й Житомирі, інститут став сьогодні справжньою кузнею кадрів для органів внутрішніх справ багатьох областей України. А ювілей лише привернув увагу до підвищення якості підготовки спеціалістів, вдосконалення матеріально-технічної бази вузу.

Отакої!

І золота рибка підступна...

Учені Київського інституту епідеміології та інфекційних хвороб виявили, що до 60 відсотків риб сімейства коропових у Дніпрі, Десні, Хоролі, Снові, Псьолі та інших річках України містять так званий метацеркорій, тобто проміжну форму дуже небезпечної хвороби — опісторхозу.

На неї хворіють як люди, так і тварини. В організмі метацеркорій розкладається на дрібненьких черв'яків, які присмоктуються до слизових оболонок, уражають шлунок, печінку, жовчний міхур, підшлункову залозу, інші органи людини, спричиняючи ракові пухлини.

Ці паразити — гельмінти — у кількості до 20 тисяч можуть перебувати в організмі до 20 років.

У містах і селах, розташованих на берегах цих річок, виявлено, що на опісторхоз хворіють від 20 до 60 відсотків людей, до 50 відсотків котів і 20 відсотків собак. Отож є привід замислитися для любителів сирої, малосольної, свіжепров'яленої чи недостатньо термічно обробленої риби.

Анатолій ВОЛОШИН.
Прес-центр МОЗ України.

Удав вирішив погрітися. У підвалі

Конфузом закінчилися дводенні виступи артистів Київського цирку в міському кінотеатрі «Зоряний». Перший день пройшов нормально. А наступного —відмінили номер з удавом, бо цього виконавця не було на місці. Довелося викликати слідчо-оперативну групу з міського управління міліції. Для неї, звиклої знешкоджувати злочинців, нове завдання виявилося дещо несподіваним, як і для службового собаки. Двічі він брався за роботу, але на слід так і не натрапив. Виручила інтуїція правоохоронників. Зваживши, що тропічна рептилія на мороз не полізе, вони спустилися в підвал, де і знайшли втікача.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Подіум

Наші модельєри працюють у євростилі

У третій міжнародній виставці ярмарку «Євростиль експо-97» взяли участь понад 40 вітчизняних та закордонних виробників. Дизайнери з Франції, Італії, Польщі, України та Росії продемонстрували найсучасніші напрями в індустрії модного одягу, взуття, аксесуарів та парфумів.

Гідну конкуренцію визнаним західним законодавцям моди склали київські модельєри з фірм «Віктоль», «Вікта», «Кіко». Особливу увагу відвідувачів привернула експозиція фірми «Золоті ворота», майстри якої відроджують старослов'янські традиції художнього різьблення... на бивнях мамонта.

На знімку: з колекції київських модельєрів.
Фото Володимира САМОХОЦЬКОГО (ДІНАУ-Укрінформ).

Уважаемые акционеры

ОАО «ОДЕССКИЙ ЗАВОД СТЕКЛОИЗДЕЛИЙ»!

19 апреля 1997 года в 13.00
в столовой завода
(г.Одесса, ул.Столбовая, 26)
состоится общее собрание акционеров.

Начало регистрации
19 апреля 1997 года в 10.00.

ПОВЕСТКА ДНЯ

1. Отчет Председателя Правления о результатах работы ОАО за 1996 год.
2. Внесение изменений и дополнений в Устав ОАО.
3. Выборы органов управления и Ревизионной комиссии ОАО.
4. Принятие внутренних документов ОАО.

ПРАВЛЕНИЕ ОАО

Провінція

Що можуть пластуни?

Карпатське село Білі Ослави стало центром зимового вихованого збору пластунів Івано-Франківщини. Сім десятків учасників скаутського руху змагались у знанні історії України, демонстрували вміння подавати медичну допомогу, куховарити. Вони здійснили сходження на одну з карпатських вершин. А незмінним атрибутом у спорядженні пластунів були лижі, бо цьогорічна зима створила чудові можливості для катання з гір та лижних переходів.

Роман БОДНАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Звідусіль

● **Футбол**

Київські динамівці, які повернулися з Ізраїлю додому, позавчора провели перше тренування на своїй заміській базі. Заняття проходили на природному полі; яке має електропідігрів.

А напередодні в клубі майстрів стадіону «Динамо» відбулося велике свято. Кілька команд дитячої школи посвячували в динамівці. Капітани отримали спеціальні посвідчення для своїх команд і виголосили урочисту клятву на вірність київському «Динамо».

Вихованці дитбудинку «Малятко» співали для господарів пісень, танцювали. Вийшов симпатичний концерт. А потім новоспечені динамівці сфотографувалися разом із головою опікунської ради ФК «Динамо» (Київ), першим президентом незалежної України, народним депутатом України Леонідом Кравчуком, головою Комісії Верховної Ради із закордонних справ і зв'язків з СНД, народним депутатом України Борисом Олійником, віце-президентом Федерації футболу України, президентом ПФЛ і АТ «ФК «Динамо» (Київ)» Григорієм Суркісом, блискучим гравцем 60-х років, а нині тренером Леонідом Островським, вихователем динамівських зірок Олександром Леонідовим.

***

Львівські «Карпати» готуються до другого кола чемпіонату країни в Угорщині. Український клуб виграв у популярного будапештського «Ференцвароша» —4:0. Голи забили: Петрик, Покладок, Маковський і Гнатів. Потім львів'яни також легко впоралися з клубом другої угорської ліги «Фордан» — 4:1. В українській команді відзначилися: Колесник, Гатів, Зуб, Бойчишин.

Кікбоксери кидають рукавичку наркоманам

До відомого спортсмена, а нині президента Всеєвразійської федерації кікбоксингу Андрія Чистова ідея забрати молодь з вулиць у спортзали прийшла давно. Разом з однодумцями він склав масштабний проект, здійснення якого розпочалось із створення благодійного фонду «Кікбоксинг проти наркоманії і дитячої злочинності». Ідея Чистова особливо сподобалася керівникам силових міністерств, підтримали її і в Київській міськдержадміністрації, в інших обласних центрах.

Кошти фонду мають піти на створення спортивних центрів і клубів, проведення різних турнірів. Перший із них пройде вже 6 березня в Києві, в Будинку культури ВО «Арсенал». Турнір так і називається — «Зірки кікбоксингу проти наркоманії і дитячої злочинності». Інтерес у шанувальників спорту він викликає чималий —адже на ринг вийдуть найкращі кікбоксери України і Росії. Не дивуйтеся, що серед бійців немає іноземців. Це раніше на такі турніри запрошували спортсменів із-за кордону. Титули учасників нинішнього турніру свідчать про те, що у наших кікбоксерів тепер дуже високий рейтинг. Наприклад, уже в першому бою зустрінуться чемпіонка Європи серед професіоналів Олена Твердохліб (Київ) і чемпіонка світу Наталя Ларіонова (Санкт-Петербург). А хіба не цікаві будуть поєдинки Олега Зинов'єва (Донецьк), який носить титули чемпіона світу 1994 р. серед професіоналів і чемпіона Європи, з Володимиром Першаковим (Москва), чемпіоном СНД і Москви, Костянтина Швеця (Київ), який на чемпіонаті Європи-96 здобув срібну медаль, та Ігоря Пилипенка (Запоріжжя), чемпіона Європи-96?!

Одне слово, дорослим і дітям, які о 19 годині прийдуть до БК «Арсенал», нудьгувати не доведеться. Спортсмени готові дати справжній бій злочинності.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Інформація пр випуск акцій другої емісії

ВАТ «Страхова корпорація «Династія»

1. ХАРАКТЕРИСТИКА ЕМІТЕНТА

Повне найменування — відкрите акціонерне товариство «Страхова корпорація «Династія».

Скорочене найменування — ВАТ «Страхова корпорація «Династія».

Місце розташування: м. Маріуполь-39, пр. Металургів, 97.

ВАТ «Страхова корпорація «Династія» створено рішенням зборів засновників (протокол № 1 від 4 вересня 1995 р.) та зареєстровано виконкомом міської ради народних депутатів м. Маріуполя 25 вересня 1995 року. Реєстраційний номер 818р.

Метою товариства є захист майнових інтересів громадян та юридичних осіб на засадах здійснення страхової та фінансової діяльності.

Предметом діяльності товариства є: всі види страхування, перестрахування відповідно до одержаних ліцензій; здійснення фінансової діяльності; здійснення зовнішньоекономічної діяльності; інші види діяльності у випадках, передбачених законодавством.

Середньоспискова чисельність працівників — 15 чоловік.

Посадові особи товариства:

президент товариства (голова спостережної ради) —Сажко Олександр Олексійович, освіта — бакалавр з менеджменту та управління страховим бізнесом, виробничий стаж — 12 років;

генеральний директор — Шестаков Василь Васильович, освіта — магістр з економіки та управління страховим бізнесом, виробничий стаж — 8 років;

головний бухгалтер — Салій Лариса Михайлівна, освіта — магістр з економіки та управління страховим бізнесом, виробничий стаж —8 років.

Статутний фонд, сформований першою емісією акцій, становить 200 000 (двісті тисяч) гривень, сплачено повністю на 1 жовтня 1995 року.

Баланс за останній завершений фінансовий рік станом на 1.01.97 р.

Актив	на 1.01.97 тис. грн.
1. Швидко ліквідні активи:	
грошові кошти	255.5
короткострокові фінансові вкладення	—
2. Активи середньої реалізованості:	
розрахунки з дебіторами	10.8
розрахунки з бюджетом	—
інші оборотні активи	—
3. Активи повільної реалізованості:	
запаси	9.6
готова продукція	—
товари	—
4. Важко реалізовані активи:	
залишкова вартість основних засобів	232.9
капіталовкладення	45.0
нематеріальні активи	2.3
довгострокові фінансові вкладення	33.3
Баланс:	**589.4**

Пасив	на 1.01.97 тис. грн.
1. Пасиви короткострокові:	
короткострокові кредити та інші позикові кошти	
2. Пасиви середньої терміновості:	
розрахунки з кредиторами	2.9
розрахунки з бюджетом	41.1
інші короткострокові пасиви (страх. рез.)	160.8
3. Пасиви довгострокові:	
довгострокові кредити та інші позикові кошти	
4. Пасиви постійні:	
капіталовкладення	—
спеціальні фонди	166.9
амортизаційний фонд	
статутний фонд	200.0
резервний фонд	17.7
чистий прибуток	
Баланс:	**589.4**

Звіт про фінансові результати та їх використання станом на 1.01.97 р.

Показник	тис. грн.
Доходи	
1. Виручка (валовий доход) від реалізації продукції (робіт, послуг)	403.6
2. Результати від іншої реалізації	0.4
3. Доходи від позареалізаційних операцій	607.7
4. Всього доходів	1011.7
5. Балансовий прибуток	348.6
Витрати	
1. Відрахування в страхові резерви	64.5
2. Витрати на реалізацію продукції	598.6
3. Результати від реалізації	259.5
4. Всього збитків	663.1
Використання прибутку	
1. Платежі до бюджету	104.0
2. Відрахування в резервний фонд	17.4
3. Використання на виробничий розвиток	213.6
4. Інші цілі	13.6

2. ОПИС ДІЛОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕМІТЕНТА

Основний вид діяльності ВАТ «Страхова корпорація «Династія» — страхування, перестрахування та фінансова діяльність, пов'язана з формуванням, розташуванням страхових резервів та їх управлінням.

3. ДАНІ ПРО ЕМІСІЮ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Випуск цінних паперів (акцій другої емісії) ВАТ «Страхова корпорація «Династія» здійснюється на підставі рішення загальних зборів акціонерів (протокол № 4 від 13 лютого 1997 р.).

Мета випуску акцій — збільшення статутного фонду товариства. Запланований обсяг другої емісії акцій — 100 000 (сто тисяч) гривень. Категорія акцій, що випускаються, — прості іменні. Номінальна вартість однієї акції другої емісії — 1000 (одна тисяча) гривень. Кількість акцій, що випускаються, — 100 (сто) штук. Форма випуску акцій — безпаперова. Серія акцій Б. Номери з 001 по 0100. Акціонеру видається свідоцтво на загальну суму акцій, які йому належать.

Покриття емісії здійснюється за номінальною вартістю грошовими коштами. Місце передплати акцій другої емісії — Україна. Дата початку передплати — після закінчення десяти днів з моменту опублікування інформації. Дата припинення передплати — 1 квітня 1997 р.

Опублікована інформація надається в Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку. Передплата припиняється після досягнення 100% запланованого обсягу. Якщо протягом встановленого терміну передплати її фактичний обсяг не досягне запланованого, то рішення про збільшення статутного фонду та реєстрацію змін у статуті товариства за фактичним обсягом передплати приймається на загальних зборах акціонерів.

Власники акцій мають право: брати участь в управлінні справами ВАТ «Страхова корпорація «Династія», отримувати дивіденди, брати участь у розподілі майна у разі ліквідації товариства. Виплата дивідендів здійснюється за підсумками роботи за рік у розмірі та порядку, визначеному загальними зборами акціонерів, за місцем розташування товариства. Власники акцій мають право на їх відчуження. Особа, на користь якої відчужено акції, здобуває право власності з моменту внесення відповідних змін до реєстру акціонерів товариства.

4. ПЕРЕЛІК ТА РЕЗУЛЬТАТИ ПОПЕРЕДНІХ ЕМІСІЙ

Перша емісія товариства була зареєстрована Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку 11 лютого 1997 року. Свідоцтво № 124/1/97.

Раніше випущено 200 (двісті) іменних акцій за номінальною вартістю 1000 (одна тисяча) гривень на загальну суму 200 000 (двісті тисяч) гривень. У зазначені строки передплата була здійснена у повному обсязі. У власності керівних працівників товариства —20 (двадцять) простих іменних акцій першої емісії.

5. ФАКТОРИ РИЗИКУ

Єдиним фактором ризику, який може вплинути на діяльність ВАТ «Страхова корпорація «Династія», є різке погіршення економічного стану товариства, пов'язане з нестабільністю законодавства України, яке регламентує страхову діяльність.

Президент ради товариства
О. Сажко.

ВАШІ ПРАВА ПРИ ЗАТРИМАННІ СПІВРОБІТНИКАМИ МІЛІЦІЇ

У випадку Вашого затримання:

- Співробітники міліції зобов'язані відразу пояснити Вам права та обов'язки, які передбачені чинним законодавством у цій ситуації.
- Зберігайте спокій та вимагайте дотримання Ваших прав, словесно не ображайте співробітників міліції та не чиніть їм фізичного опору.
- Ви маєте право знати, хто Вас затримує та, з цією метою, вимагати для ознайомлення службові посвідчення співробітників міліції.
- Ви маєте право знати, у зв'язку з чим Вас затримують. Співробітники міліції повинні пояснити Вам, яке саме правопорушення Ви вчинили або у здійсненні якого злочину Вас підозрюють.
- На підставі постанови про розшук або про примусове приведення Ви маєте право на ознайомлення зі змістом цих документів.
- Міліція має право увійти до Вашого житла лише для переслідування злочинця, або припинення злочину.
- Ви маєте право ознайомитися з протоколом затримання, який складається негайно після доставлення Вас у відділення міліції.
- Ви маєте право користуватися послугами свого адвоката протягом 24-ох годин з моменту пред'явлення Вам протоколу затримання. Слід також пам'ятати, що, якщо Вас затримали по звинуваченню у скоєнні кримінального злочину, Ви маєте гарантоване державою право вимагати, щоб у згаданий вище термін Вам був забезпечений адвокатський захист.
- Ви маєте право не свідчити проти себе та відмовлятися давати будь-які свідчення у відсутності адвоката.
- При затриманні Вас по звинуваченню у скоєнні кримінального злочину, відразу після складання протоколу, співробітники міліції можуть здійснити особистий огляд і вилучення речей та документів. Такий огляд може бути здійснено лише особою однієї з вами статі. Ви маєте право вимагати, щоб протягом 24-ох годин з моменту Вашого затримання про це було повідомлено родичам або адміністрації за місцем роботи або навчання.
- За адміністративне правопорушення Ви не можете бути затримані на термін більш як три години для складання протоколу про затримання.

Врахуйте, що ця пам'ятка нагадує в загальному вигляді Ваші права при затриманні співробітниками міліції та за жодних умов не замінить Вам допомоги адвоката чи правозахисної організації. Намагайтесь завжди мати при собі телефон та ім'я адвоката, телефон юридичної консультації або правозахисної організації.

Однією з організацій, що готова допомогти Вам, є Всеукраїнський комітет оборони прав людини, який знаходиться за адресою:

252025, Київ-25, вул. Володимирська, 22, тел. (044) 228 87 25

Інститут конституційної та законодавчої політики, Будапешт

KIA KIA MOTORS

з 1.03 по 30.03'97 Скидка 3%

Теперь слово за "КИА"!

Тел. (044) 221-6622, 221-6723

AUTO TRADING

Лицензия №000020 ГУ ГАИ МВД Украины

KIA MOTORS

До уваги акціонерів ВАТ «Концерн-електрон»

19 квітня у Вінниці в приміщенні конференц-залу готелю "Поділля" (вул. Пушкіна,4) відбудуться загальні збори акціонерів. Початок — о 10 год. Реєстрація акціонерів — з 9.00 до 9.50.

Порядок денний:

1. Про виконання виробничо-господарського та фінансового плану за 1996 рік та плани роботи на 1997 рік.
2. Звіт і висновки ревізійної комісії про діяльність ВАТ за 1996 рік.
3. Про обрання керівних органів ВАТ: членів ради, президента та віце-президента.
4. Різне.

Довідки за телефонами: Львів — (0322) 34-03-88; Вінниця — (0432) 32-59-59.

Рада ВАТ «Концерн-Електрон».

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) возбудил дела о признании банкротом:
№ 37/3-15б на ООО «Синтоп» (340121, Донецк, ул. Артема, 169 «г», р/с 5467122 в ДРУ АК ПИБ Донецк);
№ 10/1-6б на ОАО «АТП-11413», г. Торез (343740, г. Торез, ул. Шоссейная, 1; р/с 1467727 в ПИБ г. Тореза).
Претензии кредиторов и предложения санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования данного объявления.

Реклама в газеті «Голос України». Тел. 441-89-34. факс 449-85-62.

Арбітражний суд Сумської області (244000, Суми, вул. Рибалка, 2) порушив справу № 91-8/3 про банкрутство малого приватного підприємства «Сантос» (245110, Шостка Сумської області, вул. Леніна, 6, р/р 468210 у філіалі «Шостка-Грант» акціонерного Східно-Українського біржового банку «Грант», МФО 337795).

Заяви кредиторів і санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Інформація про додатковий випуск (другу емісію) акцій

відкритого акціонерного товариства "Вінниччина-Авто

НАЙМЕНУВАННЯ ЕМІТЕНТА:

—відкрите акціонерне товариство "Вінниччина-Авто" (скорочено ВАТ "Вінниччина-Авто"), код за ЗКПО —03112811.

Місцезнаходження управління ВАТ — Україна, м. Вінниця, вул. Ватутіна, 172.

Дата заснування товариства:

—відкрите акціонерне товариство "Вінниччина-Авто" створено в процесі приватизації за наказом фонду державного майна України № 6-АТ від 25.05.93 та зареєстровано Виконкомом Замостенської районної ради народних депутатів м. Вінниця 9 листопада 1994 року, реєстраційний номер 03112811.

Предметом діяльності акціонерного товариства є:

—сервісне обслуговування та ремонт транспортних засобів індивідуального користування;

—торгівля транспортними засобами, запасними частинами до них, автоприладдям, устаткуванням та іншими супутніми товарами і матеріалами автосервісу.

Розмір статутного фонду товариства:

—статутний фонд акціонерного товариства на дату прийняття рішення про додатковий випуск акцій становить 25280 грн. 00 коп.

Середньоспискова чисельність працівників акціонерного товариства становить 295 чоловік.

ПРОФЕСІЙНІ ДАНІ ПРО КЕРІВНИКІВ ТОВАРИСТВА:

Павлюк Володимир Михайлович — голова правління, закінчив у 1971 році Одеський політехнічний інститут за фахом "Автомобільний транспорт". Виробничий стаж — 25 років.

Васадзе Таріел Шакрович — голова спостережної ради, закінчив у 1971 році київський автодорожний інститут за фахом "Автомобільний транспорт". Виробничий стаж — 30 років.

Мазур Олена Миколаївна — начальник фінансово-економічного відділу, закінчила у 1985 році Київський торгово-економічний інститут за фахом "Бухгалтерський облік та аналіз господарської діяльності". Виробничий стаж — 11 років.

НАЙМЕНУВАННЯ КОНТРОЛЮЮЧОГО ОРГАНУ:

—незалежна аудиторська фірма "Орій-аудит" м. Вінниця, код 23058841. Ліцензія Аудиторської палати України від 13.06.1995 р. за ном. 000717, ревізійна комісія та Державна податкова адміністрація м. Вінниці.

ОПИС ДІЛОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВАТ "ВІННИЧЧИНА-АВТО" В ТИС. ГРН. СТАНОМ НА 01.01.97.

—обсяг реалізації послуг населенню 638,4
—дохід від торговельної діяльності 354,5
—прибуток від реалізації послуг населенню 9,8
—прибуток від торговельної діяльності 37,0
—прибуток від іншої реалізації 3,2

КОРОТКИЙ БАЛАНС ВАТ "ВІННИЧЧИНА-АВТО" В ТИС. ГРН. СТАНОМ НА 01.01.97.

Актив	
1. Основні засоби та інші позаоборотні активи	5229,9
2. Запаси та затрати	337,3
3. Кошти, розрахунки та інші активи	64,9
Баланс	**5632,1**
Пасив	
1. Джерела власних і прирівнених до них коштів	5366,1
у тому числі статутний фонд	25,3
2. Довгострокові пасиви	—
3. Розрахунки та інші пасиви	266,0
в тому числі — короткострокові кредити	15,0
Прострочена заборгованість	—
Баланс	**5632,1**

ДАНІ ПРО ЕМІСІЮ ЦІННИХ ПАПЕРІВ:

Згідно з рішенням зборів акціонерів ВАТ "Вінниччина-Авто" від 29 квітня 1996 року та рішенням правління від 13 січня 1997 року, статутний фонд акціонерного товариства збільшується до 50560 гривень шляхом додаткового випуску акцій на суму 25280 грн. 00 коп.

Збільшення статутного фонду акціонерного товариства до 50560 грн. (п'ятдесят тисяч п'ятсот шістдесят гривень) проводиться шляхом додаткового випуску 101120 шт. (сто одна тисяча сто двадцять штук) простих іменних акцій номінальною вартістю 0,25 грн. кожна, загальним обсягом емісії 25280 грн. (двадцять п'ять тисяч двісті вісімдесят гривень).

Форма випуску — паперовий сертифікат серії "А".

Акції — під номерами 101121—202240.

Кожному власнику акцій видається сертифікат акцій після повної оплати їх вартості.

Запланований курс продажу акцій — за номінальною вартістю (0,25 грн.).

Мета додаткового випуску акцій — збільшення розміру обігових коштів акцій для залучення їх у подальший розвиток виробництва.

Передплата на акції проводитиметься у період з 15 до 19 березня 1997 року шляхом відкритої передплати.

Акціонерне товариство не користується послугами торговців цінними паперами. Передплата на акції та їх розміщення здійснюватиметься емітентом за адресою: м. Вінниця, вул. Ватутіна, 172.

У разі, коли фактична передплата перевищить оголошену, реалізація акцій здійснюватиметься фізичним та юридичним особам за чергою поданих заяв.

У разі недосягнення рівня передплати правління акціонерного товариства затверджує передплату по факту передплати.

Нарахування та виплата дивідендів по акціях ВАТ "Вінниччина-Авто" здійснюється за підсумками господарського року за рахунок прибутку товариства, що залишається в його розпорядженні після сплати податків, та в порядку, встановленому загальними зборами акціонерів товариства.

ВАТ "Вінниччина-Авто" в січні 1995 року здійснило першу емісію акцій обсягом, рівним величині статутного фонду — 2528000000 крб. Емісія зареєстрована Міністерством фінансів України 24 січня 1995 року, реєстраційний ном. 27/1/95.

Кількість випущених акцій — 101120 штук номінальною вартістю 25000 крб. кожна. Всі акції — прості іменні. Розміщені повністю.

У власності керівних працівників товариства знаходиться 6652 акції, що становить 6,6% статутного фонду емітента.

ФАКТОРИ РИЗИКУ:

Факторами ризику, які можуть впливати на діяльність ВАТ "Вінниччина-Авто" є:

—непослідовність законодавчої бази України в сфері підприємницької діяльності та фондового ринку;

—погіршення загальної економічної ситуації в державі;

—прогресуючі темпи інфляції.

Покупець сам несе відповідальність за прийняття рішення про інвестування власних коштів.

Оптовая и мелкооптовая торговля

HCP МОТОРНОЕ МАСЛО ИЗ ГЕРМАНИИ **HD 15W-40**

для карбюраторных, дизельных и турбодизельных моторов

Расфасовка в 5-литровые канистры. Стоимость одной канистры — 15 гривень. Сертификат

Тел. 228-86-17, тел./факс 228-00-76. УКРСЕПРОНАФТОСЕРВІС.

До відома громадськості!

АТ ФПГ "Сігма" звернулося до Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України з проханням про видачу ліцензії на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з постачанням електричної енергії по нерегульованому тарифу на території України.

Поштова адреса: 310145, Харків, вул. Космічна, 26.

Телефон (0572) 14-05-25, 14-05-27.

Телефон АТС ДАЕК "Харківобленерго" 24-18.

Факс (0572) 14-05-24.

Опытный завод сварочных материалов Институт электросварки им. Е.О.Патона
Внедренческое предприятие "ЭКОТЕХНОЛОГИЯ"

СВАРОЧНЫЕ ЭЛЕКТРОДЫ

АНО-6, АНО-21, МР-3, УОНИ-13/55

по цене от 1,41 грн/кг

тел.(044) 2201589, 2610810, 4466308, 4466495

Відкрите акціонерне товариство "Харківський завод сантехвиробів" повідомляє своїх акціонерів, що перші загальні збори ВАТ "Харківський завод сантехвиробів" відбудуться 18 квітня 1997 року об 11 годині за адресою: Харків, проспект Маршала Жукова, 17, приміщення Райради народних депутатів Фрунзенського району.

Реєстрація акціонерів проводитиметься з 9-00 до 10-30.

Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати:

— документ, що засвідчує особу;

— доручення на право участі у зборах (для представників акціонерів).

Порядок денний:

1. Затвердження регламенту загальних зборів акціонерів.
2. Звіт голови правління про роботу ВАТ за звітний період.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Затвердження річного звіту та балансу АТ.
5. Затвердження статуту АТ.
6. Обрання спостережної ради, голови правління та ревізійної комісії.
7. Затвердження положення про порядок нарахування та виплату дивідендів.

З проектами документів, пов'язаних з порядком денним загальних зборів можна ознайомитись у відділі оформлення приватизаційних документів по вівторках та четвергах з 13-00 до 17-00 за адресою: Харків, проспект Московський, 269, завод сантехвиробів (ст. метро Радянської Армії).

Телефон для довідок: 92-31-05, 92-20-62.

Арбітражний суд Донецької області (340105, Донецьк, бул. Пушкіна, 34) порушив справу № 26/2-10Б про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю "Вічугіс" (343400, Донецька область, Артемівськ, вул. Ювілейна, 20, кв.15; р/р 467128 в Артемівському відділенні АПБ, МФО 334538).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймають у місячний термін з дня опублікування оголошення.

Вниманию акционеров ОАО "Донецкнефтепродукт"!
18 апреля 1997 года в 12 часов состоится общее собрание акционеров по адресу: Донецк-17, ул. Овнатаняна, 3.
ОАО "Донецкнефтепродукт".

Повестка дня:

1. О реорганизации и выборах органов управления ОАО "Донецкнефтепродукт".
2. Изменение устава ОАО "Донецкнефтепродукт".
3. Разное.

Начало регистрации акционеров в 10 часов. Справки по телефонам: (0622) 95-80-73, 95-56-57.

ООО «Теплоприбор» (0532) 59-40-30
Постоянно в наличии новое котельное обрудование!

Автоматика безопасности КСУМ 2П-Г2, КСУМ 2П-Г5 — 3800 грн.
Горелочные блоки БГГ/БГЖ-0,5 к печам ФТЛ, котлам — 2900 грн.
Ремкомплекты и запчасти к КСУМ, САУК, АГК, КСУ, ЗЗУ.
Датчики ДД, ДН, ДНТ — от 95 грн. ТГС-712, ДСС-712 — от 630 грн.
Манометры МП-3у, 4у, ДМ-2005 (ЭКМ) — 75 грн. ТКП-100 — 230 грн.
Комплектация ГРП (РДБК, РДГК, КПЗ, ПСК, ПКН), шкафные ШП-2.
Счетчики газа РГ, СГ — от 700 грн. Горелки к НИИСТУ-5, Е-1/9.
Теплогенераторы от 55 и 120 кВт. — 2800 грн. МЭО, МИС, УФ.
Котлы «Факел» — 13000 грн. Д-721 — 21000 грн. КЧМ 2м — 400 грн.

Оптовые скидки, доставка по Украине, премии заказчикам.
Наш адрес: Полтава, ул. Сосюры, 35, тел. 59-40-19, 59-40-21.

Арбітражний суд Донецької області порушив справу № 27/2-10Б про банкрутство ТОВ "Континент ЛТД" (340114, Донецьк, вул. Університетська, 80), р/рахунок 467152 в Донбаському РУ філіала "Інко" м. Донецька, МФО 334743.

Заяви приймаються в місячний строк з дня опублікування оголошення за адресою: 340105, м. Донецьк, б. Пушкіна, 34.

Арбітражний суд Донецької області порушив справу № 28/5-21б про банкрутство ПМП "Чайка" (340002, Донецьк, вул. Радянська, 1), р/рахунок 468265 в Донецькому головному РУ АК Промінвестбанку України, МФО 334743.

Заяви приймаються в місячний строк з дня опублікування оголошення за адресою: 340105, м. Донецьк, б. Пушкіна, 34.

Арбитражный суд Одесской области по заявлению ГНА в Жовтневом районе Одессы возбудил дело № 4/1-б о признании банкротом малого предприятия "Инкасп", юридический адрес: 270001, Одесса, ул. Р. Люксембург, 25 (Французский бульвар, 49/51, ул. Терешковой, 25, кв. 54) р/с 446839 в Жовтневом отделении Укрсоцбанка.

Кредиторам, а также возможным санаторам направить заявления с имущественными требованиями к должнику в месячный срок с момента публикации по адресу: 270032, Одесса, пр. Шевченко, 4, Арбитражный суд Одесской области.

«Тут мала бути Стефаникова новела»

ОСТАП ЛУЦЬКИЙ, готуючи до друку альманах «За красою», якимось чином дістав альбом К. Гриневичевої, до якого В. Стефаник вписав присвячену цій письменниці мініатюру — поезію в прозі. Безумовно, цю Стефаникову поезію в прозі О. Луцький включив до альманаху «За красою» з відома К. Гриневичевої. Дізнавшись про це, В. Стефаник виявив незадоволення тим, що його новела, вписана в приватний альбом і не призначена для друку, мала без його згоди побачити світ. Він надіслав листа упорядникові альманаху (не зберігся), в якому просив не друкувати його твору. У відповідь на це О. Луцький 31. Х.1904 р. написав В. Стефаникові таке:

«Не знаю, який характер і ціль яку мали Ваші фрагменти, вписані в книжку д(обродійки) Гриневичевої, тому і не міг я сподіватися такої безоглядної критики і невдоволення Вашого із-за відомого поступку зі сторони властительки своєї ж книжки.

Воно, правда, що всяка людина, якій довелося читати вписані там Ваші слова, — сейчас порозуміє, що Ви в хвилі писання їх не числили на те, що з часом фрагменти сі можуть стати публічною власністю. Все ж таки не трудно добачити в них всі ті прикмети і силу, і чар, що відчули їх ми колись зі всіх т(ак) зв(аних) викінчених писаннях Ваших. Людина від себе не втече, а правдивий талант і артистична культура мусить виявлятися (і об'являється) — все і всюди, — навіть у таких дрібничках, як вписані Вами фрагменти в книжці д. Гриневичевої.

Містячи фрагменти сі Ваші в альманаху «За красою», хотів я показати Рутенії, що навіть такі дрібнички є великі і красні, коли пише їх людина з душею, культурою і талантом, коли пише їх Стефаник.

Розуміється, що від хвилі одержання Вашого листа, я поступлю так, як сього Ви бажаєте. Радуюся, що в місце згаданих фрагментів прийде обіцяна новела чи нарис. Очікую і вижидаю його нетерпеливо до дня 15-го с(ього) м(ісяця), а за ласкаву готовність Вашу обдарувати мене новим Вашим словом складаю Вам щиру, сердечну і гарячу подяку. Наколи б новела (не хочу сього припускати!) — не надійшла, я мусив би лишити білу сторону в моїй книжці та написати на ній трагічні слова: «Тут мала бути Стефаникова новела»...

Не вважайте сей лист уваги моєї насильством, але дивіться на неї , як на правдиво щиру і гарячу просьбу!

Отже, жду!»

Однак В. Стефаник нового твору для альманаху надіслати не встиг, хоча дуже прихильно ставився до О. Кобилянської.

Пошуки ж альбому Катрі Гриневичевої, де записали свої твори В. Стефаник, Марко Черемшина та багато інших письменників, продовжую, сподіваючись на допомогу в цій справі внучки К. Гриневичевої Рути Галібей із США.

Федір ПОГРЕБЕННИК,
професор.

— Он люди з роботи несуть цеглу, м'ясо, цемент, меблі, а ти тільки жебрацьку зарплатню!

Мал. Леоніда ТЕЛЯТНИКОВА.

Чи знаєте ви, що:

Мурашки, як і люди, щойно народжених «немовлят» виховують у спеціальних «яслах» під наглядом вихователів. Вони регулярно виводять малюків погуляти за межі мурашника. За хворими доглядають лікарі, які щоденно проводять профілактичні огляди, а коли необхідно, госпіталізують пацієнтів і навіть оперують їх. — Наприклад, ампутують пошкоджені кінцівки. Існує у мурашок і церемонія поховання: «могильщики» відносять померлого на цвинтар, розташований недалеко від мурашника, і ховають його в землі на глибині 2—2,5 см. Про розум у даному випадку не може бути й мови. Велику роль тут відіграє надзвичайно розвинена в цих комах складна система природжених інстинктів.

***

Людина робить за один день понад 29 тисяч кроків, за рік — 7 мільйонів, а за 70 років — майже 500 мільйонів. Це значить, що за своє життя вона могла б дев'ять разів обійти земну кулю по екватору або подолати відстань від Землі до Місяця.

***

Звичайна канцелярська скріпка була винайдена в Норвегії в 1900 році. Нібито річ і проста, та до цих пір незамінима. До 90-річчя винаходу в норвежській столиці — місті Осло — скріпці було встановлено пам'ятник із нержавіючої сталі висотою 5 метрів.

***

Наш мозок складається з 20 мільярдів нервових клітин і здатний щодня запам'ятовувати 86 мільйонів бітів інформації. До кінця життя наша пам'ять може зберігати близько 100 трильйонів бітів інформації — цифру, про яку поки що і не мріють розробники комп'ютерної техніки.

Косметолог радить

Корисно щодня ретельно протягом 2—3 хвилин розчісувати волосся спочатку гребінцем, а потім щіткою. Таким чином виводять часточки бруду й пилу, відмерлі шкірні клітини, лупу, знімають надлишок жиру, і жирова змазка, що нагромаджується біля прикореневих частин, рівномірно розподіляється по всій довжині волосся. Масажні рухи щіткою і гребінцем поліпшують кровообіг і живлення шкіри. Тому корисно частіше розчісувати волосся. Гребінець мусить бути з тупими й рідкими зубцями, а щітка — краще з натурального волосся.

ЗАПИТУЮТЬ ВЕТЕРАНИ ВІЙНИ

Я інвалід війни, маю 100-відсоткову знижку щодо оплати за користування житлом за комунальні послуги. Чи повинен платити за надлишкову площу?

Іван КРАЙНЕНКО.

Київ.

Так. Зазначена пільга надається вам тільки в межах норм, встановлених постановою Кабінету міністрів України від 01.08.96 р. № 879 «Про встановлення норм користування житлово-комунальними послугами громадян, які мають пільги щодо їх оплати»:

—при оплаті за користування житлом — 21 кв. м загальної площі на одну особу і додатково 10,5 кв. м на сім'ю;

—при оплаті за користування тепловою енергією для опалення житла — 21 кв. м опалювальної площі на одну особу і додатково 10,5 кв. м на сім'ю.

Прошу надрукувати роз'яснення п.5 ст. 12—15 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Леонід ВАРАБІН.

Дніпропетровська область.

Згідно з наведеним Законом зі змінами та доповненнями до нього від 22.12.1995 р. для сімей ветеранів, що складаються лише з непрацездатних осіб, додатковою пільгою щодо оплати газу, використаного на опалення, є зменшення вдвічі плати за надлишки площі.

Наприклад, двоє непрацездатних є учасниками бойових дій, проживають разом у будинку, загальна площа якого становить 76 кв. м. Вартість куб. м газу 0,13 грн.

Плату за газ розраховують так:

—21. кв. м х 2 + 10,5 кв. м = 52,65 кв. м —нормативна площа. За опалення цієї площі слід сплачувати 25 відсотків, оскільки належить 75-відсоткова пільга: 52,5 кв. м : 25% х 11 куб. м х 0,13 грн. = 18,77 грн.

—76 кв. м — 52,5 кв. м = 23,5 кв. м — надлишкова площа, за опалення якої слід сплачувати вдвічі менше, а саме : 23,5 кв. м х 11 куб. м х 0,13 грн. : 2 = 16,80 грн.

Усього за місяць оплата становитиме 35,57 грн.

Марина КОВАЛЬЧУК.

Звідки прийшло ворожіння?

Ворожіння прийшло до нас із глибокої давнини. Про безліч видів його свідчать малюнки на різних пам'ятках Єгипту, Греції, Халдеї, Стародавнього Риму та інших країн. Навіть у Біблії не раз зустрічаються описи ворожіння. Серед слов'ян ворожіння було досить поширене і займалися ним переважно жреці, відуни, знахарі, ворожбити, чаклуни.

У Стародавній Русі ворожіння особливо поширилося в період теремного затворництва. Довгими вечорами бояриня, бояришні, покоївки, коротали часв теремах, намагаючись проникнути в таємниці долі й угадати своє майбутнє, використовуючи найрізноманітніші види ворожіння.

Гумореска

Філософія кохання

Наталка, молода і досить непогана з себе дівчина, дорікала своєму нареченому Грицькові.

—І ти маєш зухвалість говорити, що палко кохаєш мене?!

—Достеменно так, — спокійно підтвердив той.

Це розпалювало наречену ще більше:

—Але ж я частенько бачу: зазираєш у вічі кожній гарненькій дівчині, як той голодний Сірко. Усміхаєшся, компліменти відпускаєш...

—Але ж це не стосується нашого кохання! —гарячково заперечував Грицько.

—Як це — «не стосується»?! — обурилась Наталка.

—Бач, Наталочко, — почав пояснювати наречений. —Усі жінки взагалі — дуже прекрасні створіння... У кожної є щось своє, неповторне, тільки їй притаманне... Словом, усі жінки — прекрасні. І не помічати цього просто гріх...

Наталка не витримала такої філософії і вліпила своєму нареченому гучного ляпаса... Грицько почухав щоку і з сумнівом подумав:

—А, може, і не всі жінки прекрасні?..

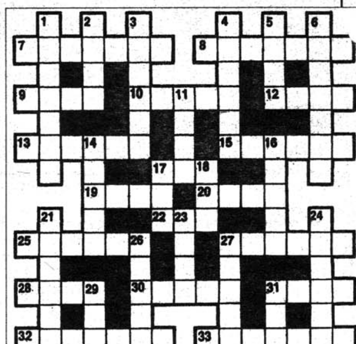
Надіслав
Олександр ГАМАНІН.

Київ.

КРОСВОРД

По горизонталі: 7. Літописець. 8. Гора, де січові стрільці в 1915 році перемогли переважаючі сили російської армії. 9. Танець. 10. Посудина для пиття у формі рога. 12. Шахова фігура. 13. Ключниця, мати Володимира Великого. 15. Примха, вередування. 17. Сузір'я. 19. Автор опери «Кармен». 20. Мінеральна фарба. 22. Англійська міра довжини. 25. Автор картини «Ранок у сосновому лісі». 27. Западина на вершині вулкана.28. Співець у «Слові о полку Ігоревім». 30. Село на Київщині, відоме страшною трагедією. 31. Транспорт. 32. Друг Т. Шевченка з Чернігівщини, який писав листи кобзареві на заслання. 33. Український композитор.

По вертикалі: 1. Видатний кобзар. 2. Спортивне знаряддя. 3. Великий стіг соломи, сіна. 4. Поема Т. Шевченка. 5. Гра в 52 карти. 6. Білоруський першодрукар і просвітитель. 11. Давньоримський одяг. 14. Хан Золотої Орди. 16. Роман Ч. Айтматова. 17. Брус на щоглі. 18. Ключ до розшифрування тексту. 21. Державний діяч за гетьманів Мазепи та Орлика, який до кінця був непримиренним до московської експансії. 23. Цупка тканина. 24. Монах Києво-Печерської лаври, який у 1051 р. став ростовським єпископом. 26. Видатний український графік. 27. Небесне тіло, що випромінює велику кількість енергії. 29. Газ. 31. Староста у весільному обряді.

Відповіді до кросворда, надрукованого 15 лютого

По горизонталі: 5. Дубно. 7. Дана. 8. Нота. 11. «Іван». 12. Коала. 13. Сула. 14. Обріст. 17. Ягайло. 20. Курбас. 21. Боплан. 22. Калган. 24. «Кавказ». 29. Спас. 31. Агора. 32. Емір. 33. Ілля. 34. Діод. 35. Глава.

По вертикалі: 1. Одарка. 2. Збараж. 3. Гончар. 4. Баян. 6. Стус. 9.»Явір». 10. Плай. 15. Блуза. 16. Слава. 18. Глоба. 19. Лтава. 23. Липа. 25. Кліо. 26. Варяги. 27. Борщак. 28. Чардаш. 30. Сіль. 32. Езоп.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заст. головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописи не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 289680.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311039.